

รายงานการประชุม

คณะกรรมการบริหารบัณฑิตเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม

สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๐

วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๖๐๑ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ประธาน : ผมขออนุญาตเปิดประชุมนะครับ เดี่ยววันนี้ท่านประธานจะมาประชุมด้วย แต่อาจจะมาช้าสักนิดหนึ่ง ขออนุญาตเรียนในที่ประชุมนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

เรื่องแรก ในที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญบัณฑิตเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม เมื่อวันศุกร์ที่แล้วก็ได้นำข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำบัณฑิตเจตนารมณ์ ครั้งที่ ๑ ว่าด้วยประเด็นในการร่างรัฐธรรมนูญมาพิจารณาต่อ แต่ไม่ได้ลงในเรื่องของเนื้อหา เพราะฉะนั้นก็มีการมาพิจารณาอยู่ส่วนหนึ่ง ซึ่งก็ดูเหมือนว่าจะมีข้อสังเกตว่าในการรายงานต่อ สภาร่างรัฐธรรมนูญต่อไปนั้นซึ่งจะมีรายละเอียดมาก น่าจะมีการทำตามรูปแบบที่มีเนื้อหาน้อยกว่านี้ เนื่องจากเอกสารนี้มีเนื้อหาถึง ๓๑๖ หน้า ก็น่าจะมีการรายงานตามรูปแบบ แล้วก็เนื้อหาที่เป็นรายละเอียดนี้อาจจะจำเป็นหรือไม่จำเป็นก็คงจะได้ดูในการประชุมครั้งต่อไปของคณะกรรมการชุดใหญ่ แต่ว่าก็ยังพิจารณาไม่เสร็จ อย่างเช่นอาจารย์คมสัน รองประธานคณะกรรมการก็ให้ความเห็นว่ามันก็เป็นสรุปข้อมูลเบื้องต้น จริง ๆ แล้วมันก็มีพูดยาวกว่านี้มีอีก แล้วก็น่าจะลองทำเป็นรูปแบบการรายงานไปก่อน แล้วก็เอกสารชุดนี้ก็ต้องแยกต่างหาก อย่างน้อยเรื่องที่จะอภิปรายกันอย่างมากถ้าหากว่าเป็นอันนี้เป็นตัวนี้ชุดเดียวและเป็นตัวหลักเลยจะเป็นประเด็นที่จะต้องกล่าวกันมากอย่างกว้างขวางในที่ประชุม สภาร่างรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นผมก็ไม่แน่ใจครับว่าเราจะต้องพิจารณาอีกกี่ครั้งถึงจะผ่านในที่ประชุมใหญ่ของคณะกรรมการ ก็คงจะต้องหารือกันในรอบต่อไป ที่นี้บางท่านก็ได้เข้าประชุมแล้วก็คงจะได้ทราบนะครับ แต่บางท่านเป็นอนุกรรมการก็ไม่ได้เข้าประชุมกลุ่ม ผมขออนุญาตแจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ที่ประชุมทราบนะครับ

เรื่องที่ ๒ ที่จะแจ้งที่ประชุมทราบนะครับ ขณะนี้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก็ได้มีการพิจารณาในช่วงการแปรญัตตินี้ จะมีการประชุม ขณะนี้กำลังประชุมอยู่ พุธนี้ก็จะมีการประชุม วันพุธ ผมเข้าใจว่าเป็นวันที่ ๑ เพราะวันพฤหัสบดีตรงกับวันวิสาขบูชา แล้ววันนี้เป็นปีที่จัดทั่วโลก

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ฉลองวันวิสาขบูชาทั่วโลก ผมเข้าใจว่าเป็นวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ แล้วก็วันศุกร์ คือวันที่ ๑ มิถุนายน เพราะตามตารางก็จะมีการประชุมกันอยู่ ซึ่งบางส่วนเป็นการประชุมกันเอง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่อง การเข้าฟังผล ผลของการรับฟังองค์กรต่าง ๆ ที่มีอยู่จำนวนมากในขณะนี้ ซึ่งเป็นความเห็นเกี่ยวกับการ ร่างรัฐธรรมนูญรายมาตรา ตัวผมเองผมก็จะมาเข้าฟังการประชุมคณะกรรมการการยกเว้นในวันพุธนี้ ส่วนวันพรุ่งนี้จากการคุยก่อนเข้าประชุมกับคุณปัทมา เข้าใจว่าคุณปัทมาอาจจะมีเวลาบางส่วนที่จะมา เข้าร่วมประชุมด้วย เขาประชุมเช้า - บ่าย ประชุมเต็มวันนะครับ แต่ว่าวันนี้เราคงต้องประชุมของเรานะครับ เว้นแต่ถ้าถ้าหลายท่านอยากจะไปฟังผมคิดว่าคณะอนุกรรมการก็ไม่น่าจะขัดข้อง ถ้าใครอยากจะไป ฟังการประชุมของคณะกรรมการการยกเว้น และในเวลาเดียวกันนี้ขณะนี้สภาร่างรัฐธรรมนูญก็กำลัง ประชุมกันอยู่ เมื่อสักครู่นี้เห็นท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ได้พูดถึงท่านศาสตราจารย์นิธิ เอี่ยมศรีวงศ์อะไรต่าง ๆ แล้วก็อีกหลายประเด็นด้วยกัน แต่ว่าเขาเป็นว่าถ้าหากว่าท่านสะดวกก็ขอความกรุณาว่าขอเข้าประชุม กับกรรมการการยกเว้นหรือส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วก็มาช่วยกันจัดทำถ้าเห็นว่าเป็นประโยชน์กับ การจัดทำบันทึกเจตนารมณ์นะครับ แต่ผมขออนุญาตเรียนยืนยันนะครับว่า จริง ๆ แล้วการจัดทำบันทึก เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญไม่ใช่หน้าที่ของคณะกรรมการการยกเว้นนะครับ สภาร่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการชุดเราเอง ซึ่งเราจะต้องรายงานต่อคณะกรรมการวิสามัญ แล้วก็ รายงานต่อคณะกรรมการการยกเว้น และที่สำคัญคือรายงานต่อตัวสภาร่างรัฐธรรมนูญ เราไม่ได้ขึ้นต่อ กรรมการการยกเว้น แต่เขาเขียนอำนาจหน้าที่ว่าให้ส่งไปด้วย กลับกลายเป็นว่าในทางกลับกัน คณะกรรมการการยกเว้นเขาก็กลับมีเรื่องจะฝาก ซึ่งในอนาคตเขาจะทำเรื่องฝากมานะครับว่าเรื่องบางเรื่อง เขาจะไม่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ เขาจะตัดออก แล้วขอให้บันทึกเป็นเจตนารมณ์แทน ซึ่งเราจะต้องพิจารณา กลับกรองเบื้องต้น และเป็นอำนาจของคณะกรรมการที่จะพิจารณาว่าอย่างนี้ควรบันทึก ไม่ควรบันทึก อย่างไม่เป็นหน้าที่ของชุดนี้โดยเฉพาะ อันนี้ต้องขออนุญาตเคลียร์กันให้เป็นที่เข้าใจนะครับ

เรื่องต่อไป คุณปัทมาได้กรุณานำเอกสารมาแจกท่านอนุกรรมการทุกท่าน ผมไม่ทราบ ว่ามีอะไรที่จะให้อะไรเพิ่มเติมไหมครับ คุณปัทมาเข้าใจว่าแจกทุกคนนะครับ เอกสารเล่มเดียว รายงานผล การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญ เชิญครับ

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : คือเป็นเอกสารที่สถาบันพระปกเกล้าจัดทำขึ้นจากการที่ ไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จะมี ๒ รูปแบบก็คือจัดเวทีด้วย และส่วนที่นำมาแจกท่านกรรมการ ในห้องนี้ก็คือเป็นส่วนที่เก็บจากแบบสอบถาม มีการเก็บ ๒ ครั้ง อันนี้เป็นครั้งที่ ๒ ได้ทำสรุปข้อมูล และก็นำเสนอสภาร่างรัฐธรรมนูญเรียบร้อยแล้ว เห็นว่าคณะกรรมการของเราจะมีส่วนเอาไปใช้ประโยชน์ อะไรได้บ้างก็เลยนำมาแจกในที่นี้ค่ะ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : เป็นบทสรุปผู้บริหาร จริง ๆ มีเล่มฉบับสมบูรณ์อยู่ ไม่ทราบว่าจะถ้าหากว่า นำเพียงชุดเดียวมอบให้กับทีมคณะทำงาน ถ้ามีนะครับ ก็อยากจะให้เอาชุดสมบูรณ์ เพื่อจะไปดูต่อไปใช้ประโยชน์ เพราะว่าอันนี้เป็นข้อมูลที่สำคัญ ๆ เท่านั้น แต่ข้อมูลอย่างละเอียดจะเป็นเล่มรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ใหม่ครับ

นางสาวปัทมา สุขกำปัง : มีเล่มสมบูรณ์นะคะ ถ้าอย่างนั้นเดี๋ยวจะนำมาให้ไว้ที่สภา ๑ ชุด และก็เดี๋ยวให้น้องคณะที่মনักวิชาการอีก ๑ ชุดคะ

ประธาน : เรื่องแจ้งที่ประชุมผมคงจะไม่ยืดยวนะครับ แต่ว่าจะต้องแจ้งสักนิดหนึ่ง นะครับ คือคณะกรรมการมีกำหนดจัดสัมมนา ๔ ภาค ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำจดหมายเหตุ และบันทึกเจตนาธรรมณ์ของรัฐธรรมณูญในช่วงเดือนมิถุนายน โดยหลักจะจัด ๔ ภาค ๔ ครั้ง ซึ่งกำหนดจัด ครั้งแรกนั้นจะเป็นวันเสาร์ที่ ๙ มิถุนายน ที่ภาคเหนือ ที่ภาคเหนือที่ประชุมคณะกรรมการก็เห็นชอบ ให้จัดที่จังหวัดลำปาง เพราะฉะนั้นขออนุญาตเรียนที่ประชุมนะครับว่า กิจกรรมการจัดสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำจดหมายเหตุและบันทึกเจตนาธรรมณ์ของรัฐธรรมณูญนั้นจะมีการจัด โดยที่เนื้อหาของงานก็จะเป็นการ นำนิทรรศการที่อยู่ชั้นล่างของอาคารรัฐสภา ๑ ที่ได้ทำพิธีเปิดไปแล้ว ซึ่งบางอย่างอาจจะต้องแก้ไข และก็มีโบชัวร์ มีเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำจดหมายเหตุไปเผยแพร่ด้วย ครั้งที่ ๑ มีกลุ่มเป้าหมายประมาณ ๒๕๐ คน ซึ่งคาดว่าส่วนใหญ่ก็จะเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แล้วก็จะเชิญ คณะกรรมการรับฟังความเห็นประจำจังหวัดลำปาง แล้วก็ประชาคมของลำปางอีกส่วนหนึ่งเข้าร่วม ประชุมด้วย เพราะฉะนั้นรูปแบบก็จะเป็นการนำวิธีการไปแสดง แล้วก็จะต้องมีการเชิญวิทยากร ซึ่งให้ความรู้เรื่องการทำจดหมายเหตุ แล้วก็อีกส่วนหนึ่งก็คือจะเรียนปรึกษาจะรับว่าถ้าท่านประสงค์ จะไปเป็นวิทยากรก็จะยินดียิ่ง จะเป็นวันเสาร์ที่ ๙ มิถุนายน เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง อำเภอห้างฉัตร เป็นอาคารซึ่งสมเด็จพระเทพฯ ได้เสด็จไปทำพิธี เปิดใช้อาคาร และได้พระราชทานนามอาคารศิรินทราทัศน์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง เป็นที่เรียบร้อย ก็ขออนุญาตเรียนที่ประชุม

ครั้งที่ ๒ จะมีการจัดวันที่ ๑๔ มิถุนายน ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายประมาณ ๔๐๐ คน รูปแบบทำนองเดียวกัน ก็คือจะมีการจัดแสดงนิทรรศการที่เขาทำมา ๒ ชุด ผมเข้าใจว่าไม่รู้ว่าจะได้ ๑ หรือ ๒ ชุด แต่ว่าอันนี้จะไปแสดงที่ภาคเหนือและไปที่มหาสารคามวันที่ ๑๔ ซึ่งผมไม่แน่ใจว่าวันที่ ๑๔ มิถุนายน นั้นจะจัดเข้าหรือว่าปาย กำลัง Set โปรแกรมกันอยู่ แต่กลุ่มเป้าหมายนั้นก็ประมาณ ๔๐๐ หรือ ๕๕๐ คน แล้วก็จะมีวิทยากรจากทางมหาวิทยาลัยมหาสารคามประมาณ ๒ - ๓ ท่าน ร่วมขึ้นพาร์เนลด้วย สำหรับครั้งที่ ๓ และครั้งที่ ๔ ผมยังไม่ทราบข้อมูลในความคืบหน้า เพราะฉะนั้น

อนู. บันทึกเจตนารมณ์ฯ

ศิริพร ๑/๔

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ก็ขอยังไม่รายงานประสงค์จะไปร่วมกิจกรรมก็ด้วยความยินดียิ่ง และก็ช่วยกรุณาแจ้งทางฝ่ายเลขานุการ หรือแจ้งทางผมหรือทางท่านเลขา ท่านโสมสุดาทราบ ฝ่ายเลขาไม่มีอะไรแจ้งนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม ที่นี้ตามธรรมเนียมเขาจะให้ทางเลขานุการ เชิญครับ

นางโสมสุดา ลียะวณิช (เลขานุการ) : เรียนท่านประธาน ขอขอบคุณค่ะ ก็ขอเป็น ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม เป็นการบันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการบันทึก เจตนารมณ์ ในคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑๐ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ อนุกรรมการผู้มาประชุม ครั้งที่แล้วก็มี ๕ ท่าน มีท่านอาจารย์สมเกียรติ รองประธานทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม และก็มีท่านอาจารย์อำไพ มีอาจารย์นลินี รายชื่อดั่งแนบ และก็มีรายชื่อคณะอนุกรรมการผู้ไม่ได้มาประชุม ๕ ท่าน มีท่านผู้ชำนาญการ นักวิชาการเข้าร่วมประชุม ๒ ท่าน คือคุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ แล้วก็ รองศาสตราจารย์วิจิตรา วิเชียรชม และมีผู้เข้าร่วมประชุมรายชื่ออีก ๔ ท่าน ซึ่งเป็นคณะทำงานของเรา ในหน้า ๒ ก็เริ่มประชุม ๑๕.๔๐ นาฬิกา -----

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ก็มีแก้ไขดังที่แนบมานี้

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา เราได้พิจารณากันเรื่องจัดทำร่างบันทึกเจตนารมณ์

เป็นรายมาตรา มาตราสะกดผิด ตัด ร

ประธาน : ขอโทษครับ บรรทัดที่เท่าไรครับ

เลขานุการ : บรรทัดที่ ๒ ในหน้า ๓ พิจารณาจัดทำร่างบันทึกเจตนารมณ์

รายมาตรา ขอตัด ร ที่งานกรรมการช่วยตรวจ เชิญคะอาจารย์

รองศาสตราจารย์วิจิตรา วิเชียรชม : ขออนุญาตหน้าแรกคะ นามสกุลของคุณหญิงจะผิดหรือเปล่าไม่ทราบคะ

เลขานุการ : ประธานโทษคะ ไม่ได้อ่านต่อ

ประธาน : เกษแม่งกิจ นะครับ ม ตัดออกครับ

เลขานุการ : ขอบพระคุณคะ รายชื่อท่านกรรมการกรุณาดูรายชื่อด้วยนะคะ บางทีจะมีพิมพ์ผิดเล็กน้อยคะ ต่อในหน้าที่ ๓ เราได้พิจารณาข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำบันทึกเจตนารมณ์ และพิจารณาในส่วนที่ ๑ ส่วนที่ ๒ ส่วนที่ ๓ ส่วนที่ ๔ ก็มีการออกความคิดเห็นกัน ขอต่อไปหน้า ๔

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมครั้งต่อไปวันจันทร์ที่ ๒๔ ก็คือวันนี้คะ รายงานการประชุมมี ๔ หน้า ท่านกรรมการ อนุกรรมการจะมีแก้ไขเพิ่มเติมไหม มีคะ

ประธาน : ถ้าไม่มี ก็แก้ไขเล็กน้อยตามหลักการไป แต่ว่าถ้าหากว่าท่านพบเมื่อไรว่าตรงไหนไม่ถูกต้องก็ตกลงกันว่า ให้แจ้งทางฝ่ายเลขานุการได้ทันทีนะครับ ผมต้องขอภัยที่ประชุมอย่างหนึ่งนะครับ ผมลืมแจ้งที่ประชุมไป ๑ เรื่องนะครับ คือในการประชุมคณะกรรมการเมื่อวันศุกร์ที่แล้ว ท่านประธานเดโชท่านได้มอบเอกสารชุดหนึ่งมาสำหรับใช้งานในคณะอนุกรรมการชุดนี้ ก็คือเป็นเอกสารที่จัดทำโดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นคำอธิบายร่างรัฐธรรมนูญฉบับรับฟังความคิดเห็น ซึ่งในส่วนนี้ก็จะตรงกับเอกสารที่เป็นรูป PDF file ที่หน้าแรกของสภากร่างรัฐธรรมนูญ ขอให้ทางที่นักศึกษาสามารถไปดูนะครับ จริง ๆ เป็นชุดที่ได้เคยให้ Download จาก Internet แล้วนะครับ แต่อันนี้เป็นชุดที่ได้รับมอบหมายโดยตรงจากคณะกรรมการวิสามัญฯ ครับ อันนี้ก็อาจจะใช้ประกอบได้เพราะว่าได้เพิ่มเติมมานะครับ เชิญท่านวัชรินทร์ครับ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ก่อนที่จะไปวาระอื่น อยากจะถามแจ้งเพื่อทราบที่จังหวัดลำปางกับจังหวัดมหาสารคาม ไม่ทราบว่าจะเดินทางไปพูดนี้เฉพาะจดหมายเหตุหรือว่ามีบันทึกเจตนารมณด้วย

ประธาน : ๒ เรื่องครับ ทั้งเรื่องจดหมายเหตุ แต่เรื่องจดหมายเหตุจะมีนิทรรศการไปจัดแสดงด้วยและมี โบชัวร์ ถ้าผลิตได้หรือผลิตเพิ่มได้ไปแจกด้วยนะครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ที่จังหวัดมหาสารคามก็เหมือนกัน

ประธาน : เช่นกันครับ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก็อาจจะมีนิทรรศการที่เป็นนิทรรศการที่เขามืออยู่เข้ามาประกอบ แล้วก็ในการสัมมนาที่จะมีขึ้นอภิปราย ๒ ประเด็น เพราะยังมีเรื่องบันทึกเจตนารมณด้วย และอธิบายให้คนเข้าใจเรื่องการทำจดหมายเหตุด้วย อันนี้ก็เป็นวัตถุประสงค์หรือตามอำนาจหน้าที่ของกรรมาธิการชุดนี้ครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ถามว่าในกรณีที่อนุกรรมาธิการหรือกรรมาธิการไปต้องไปรอตบคำถามหรือว่าไป คือที่ ๆ ไปคือออกากรู้ภารกิจด้วยว่า ถ้าจะต้องเป็นคนขึ้นเวที ตอบคำถามหรือว่าอะไรก็ต้องเตรียมตัว

ประธาน : เป็นวิทยากรครับ ในช่วง ๓ ชั่วโมง

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ต้องเตรียมที่ว่าจะต้องเก็บข้อมูลทั่วไป ไม่ใช่ไปมือเปล่าครับ

ประธาน : แต่ว่าเราคงต้องดูเหมือนกันนะครับว่าเราจะบอกอะไร เพราะว่ามันยังไม่เสร็จก็คงจะพูดในเรื่องของหลักการที่เราไปทำอะไร แล้วทำไมเราต้องทำบันทึกเจตนารมณ แล้วก็มีตัวอย่างมีอะไร แต่ว่าเรื่องบางเรื่องยังไม่ Final เราก็ตอบไม่ได้ ต้องมี Research ใ้ใหม่ครับว่ามันยังไม่สมบูรณ์ แต่คิดว่าคงต้องอธิบาย คือวัตถุประสงค์หลักต้องให้คนเข้าใจว่าจดหมายเหตุคืออะไร แล้วก็ทำไม่ต้องทำบันทึกเจตนารมณรัฐธรรมนูญด้วยนะครับ อันอื่นน่าจะเป็นส่วนประกอบนะครับ ถ้าหากว่าท่านอนุกรรมาธิการไปด้วยก็คนที่จัดงาน คนจัดก็จะดีใจมากพอสมควรนะครับ ถ้าท่านสะดวกนะครับ แต่ถ้าไม่สะดวกไม่เป็นไรนะครับ คิดว่าคงทั้งที่ลำปางและมหาสารคาม เขาใช้เวลาเพียง ๓ ชั่วโมงครับ อันอื่นก็แล้วแต่ความสะดวกครับ

เลขานุการ : เรียนถามท่านประธานว่าในชุดจดหมายเหตุจะมีคณะอนุกรรมาธิการจดหมายเหตุไปบรรยายใช่ไหมคะ ไม่ใช่เราไปปรับหน้าที่บรรยายจดหมายเหตุแทนเขาจะคะ

ประธาน : คุณกบตอบแทนคุณภริมย์นิดหนึ่งครับ เพราะว่าประธานอยู่เชิญครับ

นางภริมย์ เจริญรุ่ง : คณะจดหมายเหตุเขาจะมีอนุกรรมาธิการของเขาไปกับเราด้วย คุณประยูรคะ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เลขานุการ : คุณประยูรไมโซ่นักจดหมายเหตุ

นางภิรมย์ เจริญรุ่ง : อาจารย์ขนิษฐาไปด้วยคะ

เลขานุการ : ต้องประสานให้ท่านทราบว่าท่านจะขึ้นเวที

นางภิรมย์ เจริญรุ่ง : แจ้งไปแล้วคะ

ประธาน : ต้องทำกำหนดการแล้วก็ต้องมีใส่เป็นชื่อวิทยากร คุณประยูรไปก็จะเป็นส่วนหนึ่งเป็นเรื่องการเอานิทรรศการไปแสดง แต่ว่าถ้าเรื่องขึ้นเวทีน่าจะเป็นเรื่องของอาจารย์ขนิษฐาครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : มีกำหนดการแน่นอนว่า ๓ ชั่วโมงใครจะทำอะไร มีเช่นนั้นเดียวอย่างอาจารย์ว่ามันละอะไปมันจะยุ่ง มันมีเวลาแค่ ๓ ชั่วโมงต้องบรรจุเป้าหมาย

ประธาน : คือคนที่เป็นหลักคือท่านรองประธาน สสร. และประธานกรรมการเราคือท่านเดโชนะครับ เข้าใจว่าที่จังหวัดลำปางท่านไป และที่จังหวัดมหาสารคามท่านก็ไป ท่านเป็นหลักอยู่ครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ต้องถามว่าท่านกำหนดขอบเขตอะไร เพราะว่าถ้าไปอย่างในนามของกรรมการก็คือขอบเขตของเรามีจำกัด ๓ ชั่วโมงนี้ถ้าไม่กำหนดขอบเขตมันจะไปไหน ๆ

ประธาน : เท่าที่ทราบก็คือว่า เรากำลังทำงานอยู่ และเราก็ต้องให้ผลงานเป็นที่รู้ของคนอื่นอย่างกว้างขวางก็คือ เป็นแนวคิดที่ทำไม่ออกไปจัด ๔ ภาค เพราะต่างจังหวัดเขาจะไม่ค่อยรู้ครับ ฉะนั้นเราก็ต้องอธิบาย แล้วอธิบายความสำคัญตรงนี้ และได้เห็นข้อมูลเผยแพร่ออกไป เพราะส่วนอื่นเขามีผลงาน ไม่อย่างนั้นแล้วเหมือนกับชุดนี้ที่ไม่มีผลงาน ไม่อย่างนั้นเดียวอาจจะ ผมขออนุญาตพูดนอกเรื่องครับ อาจจะถูกละเหมือนถูกละรัฐบาล เพราะฉะนั้นเราก็ต้องมีผลงานและเราต้องไปแสดงด้วย แต่ว่าผมคิดว่าคุณน่าจะเป็นบวก ผมคิดว่าไปน่าจะเป็นประโยชน์ครับ

ขออนุญาตต่อเนะครับ เพราะว่าวันนี้เราจะได้เข้าสู่ระเบียบวาระที่ ๓ ขออนุญาตผ่านมาที่ระเบียบวาระที่ ๓ นะครับ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา ตามระเบียบวาระเขาจัดว่าเป็นการพิจารณาจัดทำร่างบันทึกเจตนารมณ รายมาตรา

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ผมเข้าใจว่ายังไม่มีเรื่องอะไร เรื่องหลักก็จะเป็นเรื่องระเบียบวาระที่ ๓ นะครับ ที่นี้สำหรับเอกสารอย่างที่เรียนตอนต้นนะครับ ประเด็นก็คือว่าสำหรับหมวด ๒ เดี่ยวผมเข้าใจว่าหมวด ๒ จะขอเก็บไว้ก่อน จะเขียนได้ ไม่ได้ได้อย่างไรมีข้อมูลมีอะไร ซึ่งเดี๋ยวคุยกันจะมีการประชุม

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

คณะทำงานต่อ ซึ่งคงจะคุยกับทางด้านน้อง ๆ ผมขออนุญาตคิดว่าวันนี้เราน่าจะดูเฉพาะในหมวด ๑ ก่อน นะครับ ในเอกสารนี้จริง ๆ แล้วมีหมวด ๑ คือหน้า ๑ หน้า ๒ บังเอิญที่ผมไม่ได้ดูมาล่วงหน้า คือเป็นตุ๊กตา ที่เป็นเรื่องเป็นตัวร่างเท่านั้น ซึ่งเป็นคนที่เขาอยู่แต่ละกรอบเป็นนักศึกษาปริญญาโทเสนอกันมา แล้วก็ลอง ให้เราดูนะครับ หน้า ๑ หน้า ๒ หน้า ๓ หน้า ๔ ก็จะเป็นหมวด ๑ แล้วก็หน้า ๕ เป็นหมวด ๒ และเข้าใจว่าไป เอามาจากที่เขาอธิบายไว้ นะครับ ๑๒ หน้าถึงมาตรา ๒๕ ที่นี้ไม่ทราบว่าจะของวันนี้ยังมีหมวด ๓ เข้ามาให้ดู ไซ้ใหม่ครับ ก็จะเป็นในส่วนนี้ก่อนนะครับ ถ้าดูในตารางเปรียบเทียบก็จะในทำนองเดียวกัน แต่ในตารางมี มาตราอื่นเพิ่มมาด้วยนะครับ มีมาตรา ๓ มาตรา ๔ อันนี้อาจจะให้ดูเน้นในเชิงรูปแบบมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ ในตาราง มาตรา ๔๕ มันมีกระโดดอยู่ นะครับ คือทำเท่าที่ลองทำได้ก่อน มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ เพราะฉะนั้นเนื้อหาจะไม่ตรงกัน เพราะฉะนั้นในจุดแรกอย่างที่ท่านวัชรินทร์ได้กล่าว ตอนต้นนะครับว่า ในเบื้องต้นเราเห็นหน้าตาอย่างนี้แล้วเราจะใช้เวลาปรึกษาเรื่องนี้เบื้องต้นอย่างน้อยแค่ ไหน และถ้าตรงนี้เคลียร์เสร็จแล้วเราจะดูแล้วก็ค่อย ๆ ทำ แล้วก็เสร็จไป และถ้ามีอะไรที่มีเนื้อหาใหม่เรา ค่อยมาแก้ แต่เราต้องทำไปเรื่อย ๆ ไม่อย่างนั้นแล้วงานจะไม่คืบหน้า เพราะฉะนั้นวันนี้มีเรื่องหรือ ๒ ประเด็น คือท่านวัชรินทร์เสนอว่าลองพิจารณาเรื่องรูปแบบก่อน แต่ผมไม่อยากให้ใช้เวลามากเกินไป หาก เป็นไปได้ไม่อยากให้ Debate ในเรื่องนี้เกิน ๑๕ นาที นะครับ แล้วเราจะได้ทำรายการมาตราแล้วนะครับ เพราะว่าเราก็ใจร้อน เพราะว่างานมันมารอจะอยู่ตรงนี้นะครับ ผมอยากจะขอความเห็นหลาย ๆ ท่านว่า อย่างท่านประโกศลหรือว่าท่านคณิตหรือว่าคุณหญิงกุลทรัพย์นะครับ เห็นหน้าตา รูปแบบของเจตนารมณ แล้วคิดว่าอันไหนน่าจะดีกว่ากันในการนำเสนอ นะครับ ขอเชิญคุณประโกศลครับ

นายประโกศล สภาวสุ : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผมโดยส่วนตัวเป็นความรู้สึก ส่วนตัวผมชอบแนวนี้ นะครับ ดูมันอิสระแล้วก็ง่าย ๆ ดูต่อเนื่องดี พอบีบบังคับด้วยกรอบรู้สึกมันอึดอัด อย่างไม่เหมือนกัน แล้วก็มันจะตกไปทางฝั่งขวาอยู่เรื่อย ๆ มองแต่ละครั้งก็จะมามองอยู่ทางริมฝั่งขวาดูไม่ สบายตา ผมว่าลักษณะของการเพิ่มเนื้อหาอะไรต่ออะไรก็จะดูไม่สวยงามเท่ากับ แบบแรก ผมเห็นว่าแบบแรกน่าจะเหมาะสมกว่า แบบนี้ครับไม่ทราบแบบไหนครับ

ประธาน : ตีกรอบมาตราแล้วก็เจตนารมณ แล้วก็หมายเหตุ หมายเหตุนี้ก็หมายความว่า เราก็คงจะบอกว่า เราอ้างอิงไปถึงมติที่ประชุมของใคร เมื่อไร อย่างไร ที่เป็นสาระสำคัญ นะครับ ผมอยากจะฟังความเห็นหลาย ๆ ท่าน เชิญท่านคุณหญิงกุลทรัพย์ครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : พูดเลยก็ได้ พูดตามหลังนักกฎหมายนะคะ คือถ้าพูด จริง ๆ แล้วอย่างนี้คือกฎหมายทำแบบกฎหมายถูกใหม่คะ ต้องมีข้างหนึ่งแล้วก็อีกข้างหนึ่ง

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

อธิบายอย่างนี้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่อย่างที่ดิฉันว่าอันนี้มันสบายตากว่า มันดูง่าย ๆ อาจจะถูกเด็กหน่อย แต่ว่ามันง่ายสำหรับทุก ๆ คนที่จะอ่าน ดิฉันดูแล้วก็รู้สึกมันสะอาดตาดีด้วย แล้วมันไม่ค่อย ตีกัน อย่างนี้เราดูถึงแม้จะเป็นรูปแบบของการพิจารณากฎหมาย แก้ไขกฎหมาย เขาจะต้องทำแบบนี้ ข้างนี้ข้างหนึ่งแล้วข้างนี้ข้างหนึ่งก็ตาม เราก็ไม่จำเป็นต้องทำตามเขาใช่ไหมคะ ในเมื่อถ้าเห็นอย่างนี้ดีและ ในที่สุดเดียวเราพิจารณาแล้วเราก็เอาเข้ากรรมาธิการด้วยให้เขาดูใช่ไหมคะ ดิฉันก็ชอบแบบนี้

ประธาน : เชิญครับท่านวัชรินทร์

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คืออย่างนี้ครับ คือถ้าที่ประชุมเราเห็นอย่างไร ก็จะได้ เอาเข้าที่ประชุมวิสามัญ ถ้าวิสามัญ โอ.เค. เราก็เอาตามนั้นเลย ที่นี้ปัญหาก็คือว่า เรามีที่ปรึกษาดอกเตอร์ มนตรีอีกท่านหนึ่งน่าจะ Consul เขาด้วยว่า ท่านเห็นอย่างไร รูปแบบอย่างนี้นะครับ เพราะว่าเดี๋ยวเกิดท่าน ไปแย้งในที่ประชุม อันนี้ก็อยากจะเรียนคือท่านไม่มาวันนี้ใช่ไหมครับ ท่านอาจารย์ดอกเตอร์มนตรี

ประธาน : ท่านดอกเตอร์มนตรีเข้าใจว่าวันนี้ไม่ว่าง แล้วก็จริง ๆ ได้เรียนเชิญท่านที่ ปรึกษาคณะกรรมาธิการและท่านเป็น สสร. ด้วย คือท่าน พลตำรวจเอก มีชัย นุกูลกิจ เอาไว้ด้วย แต่ว่าท่าน ประชุมอยู่ครับ ตอนนี้มีประชุม สสร. อยู่ เพราะฉะนั้นเข้าใจว่าท่านอยู่ในที่ประชุม สสร. ท่านคงมาประชุม ชุดนี้ไม่ได้ครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เราจะทำให้ตัวมันไม่เหมือนกันได้หรือเปล่านั้น คือมันดี กรอบสวยงามแล้ว แต่ว่าถ้าเราทำให้ตัวไม่เหมือนกันมันจะดึงดูดความสนใจมากขึ้น จะเป็นตัวข้างบนเป็น หนักหน่อย หรือว่าจะเป็นธรรมดา แล้วตรงนี้เป็นเอนหรืออะไร แต่เอนมันจะทำให้ตาเอียงอ่านไปเยอะ ๆ ตรงนี้มันเยอะ ถ้าเอนแล้วมันจะเอียง แต่ว่าใช้วิธีลองคิดดู ใช้ Front อะไรนี่

ประธาน : เขาจะลองทำเป็นตัวเข้มให้ดูนะครับ หรือ Front คนละ Front ลองดู นะครับ ลองดูว่ามาตรา ๘ เป็นอย่างนี้ แล้วก็มาตรา ๙ มาอยู่ในหน้าเดียวกันใช่ไหมครับ มาตรา ๙ ลอง เปลี่ยน Front แต่ที่จะเป็นตัวดำ แต่ลองเปลี่ยน Front ลองดูนะครับ คือมาตรา ๘ เอาอย่างนั้น นะครับ ที่นี้มาตรา ๙ ที่อยู่ข้างล่างครับ ให้อยู่ในหน้าเดียวกันนะครับ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

รองศาสตราจารย์วิจิตรา วิเชียรชม : ระหว่างนี้ขออนุญาตท่านประธานเรียนในเบื้องต้น เรื่องอาจารย์มนตรี ท่านมนตรีได้ทราบแล้วเหมือนกัน เพราะว่าเรียนปรึกษาไว้แล้วว่าจะทำมาตรา และใส่ในกรอบสี่เหลี่ยมอย่างนี้ค่ะ และก็มีเจตนารมณ์ แล้วก็มีเหตุผล ท่านไม่ได้ว่าอะไร ไม่ทราบ โอ.เค. หรือเปล่าแต่ท่านไม่ได้ว่าอะไร

ประธาน : Front ที่ไม่เหมาะสมคือ Front Angsana Front Angsana จะอ่านไม่สบายตา Front อื่นจะดี ก็ลองดูตัวอย่างในตารางที่เราเคยลองใช้ ๓ - ๔ Front นะครับ ผมขออนุญาตเรียนนะครับว่า ถึงแม้ตรงนี้จะป็นเนื้อหาหลัก แต่ในที่สุดก็จะมีภาคผนวกอีก ความเห็นประชาชน ความเห็นอะไรที่ สสร. เขาขอให้บันทึกให้ละเอียด เพราะฉะนั้นจะมีภาคผนวกอีกนะครับ และก็ประเด็นในการร่างรัฐธรรมนูญ หรือว่าเราจะแยกเป็นภาคผนวกอันนี้ว่าด้วยประเด็น และก็ภาคผนวกว่าด้วยรายมาตรา มันจะออกมา แบบไหน เข้าใจว่ามันไม่น่าไปปนกันแล้ว อันนี้เราก็ทำจบไปแล้ว และจะมีที่เป็นความคิดเห็นที่ทยอยส่งมา สถาบัน ๑๘๘ แห่ง ๑๒ องค์กร คมช. สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ประชาชน ๗๖ จังหวัดอะไรต่าง ๆ เยอะแยะไปหมด ทีนี้เราต้องมาสรุป คงต้องสรุป เพราะว่าเขาขอให้เราลองช่วยสรุปด้วย เพื่อที่จะเป็นการ ง่ายในการดูรายมาตรา ซึ่งในอนาคตนี้ะครับ หรือผมไม่รู้ ว่า สสร. เขาคงต้องขอจากชุดที่มีหน้าที่ รับผิดชอบโดยตรงที่เขาจะเอาไปเกี่ยวข้องกับกรอกรายของเขา แต่ของเราเขาขอให้เรามาบันทึก ตามหลัง เพราะฉะนั้นมันต้องมีภาคผนวกอีก ไม่ใช่เฉพาะอันนี้ แต่ว่าสาระหลักของเรา หัวใจของงาน ของเราคืออันนี้ อันอื่นเป็นเอกสารประกอบ คิดว่ามันจะมีอีก มันไม่ใช่ชุดนี้ชุดเดียวนะครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ขออนุญาตท่านประธาน คือสรุปแล้วก็เอา Format นี้ะครับ ทีนี้ในรายละเอียดผมอยากจะเรียนอย่างนี้ว่า คือมันอาจจะยังไม่นิ่ง แต่ละส่วนถ้ามันมีอะไร เพิ่มเติมที่เป็นข้อสังเกตเราก็อาจจะมาเพิ่มได้ คือในขั้นนี้เราทำไปก่อน แต่ที่น้องเขาพิมพ์ไปที่ผมทำตัวอย่าง มากี่ไม่ได้หมายความว่ายุตินะครับ ก็เป็นแต่ที่เก็บขึ้นมาแล้วก็พยายามที่จะเรียงให้เห็นว่ามันมีอะไรตรงนั้น ซึ่งอาจจะยื่นเยื่อไปเราก็คงต้องดูอีกทีหนึ่ง หรือว่าข้อมูลอาจจะไม่ครบถ้วนก็คงต้องเพิ่มอีก ทีนี้มันมี อันหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีการแก้ไขเราจะทำเป็นอย่างไรดีที่จะสื่อให้เห็นว่ามันเป็นหลักที่เป็นระบบ ประชาธิปไตยของเราจริง ๆ มันอาจจะมีการวิวัฒนาการมาตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองก็เป็นไปได้ตรงนั้น ซึ่งมันก็สืบเนื่องมา หลักการมันจะยาวนานมาตลอด ตรงนั้นคงจะต้องมาหารือกันอีกว่าเราจะหมายเหตุ อยางไรว่า อันนี้ก็คือหลักที่แท้จริงที่เราเปลี่ยนแปลงการปกครองมาตั้งแต่ ๒๔๗๕ มันก็สืบเนื่องมาตลอด ผมว่าอันนั้นก็คงจะต้องมาค่อย ๆ ดูอีกทีหนึ่ง คือคล้าย ๆ กับว่าเราทำแล้วก็ค่อย ๆ Develop ไปเรื่อย ๆ ให้มัน Complete ที่สุด

ประธาน : เห็นด้วยนะครับ เพราะฉะนั้นเราก็จะได้ดูทีละกลุ่มแล้วก็เติมไปจนเต็ม

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

๒๙๙ มาตราไปเรื่อย ๆ แต่ส่วนที่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไขอย่างไรเราก็ค่อย ๆ ทำเท่าที่ทำได้ไป เพราะฉะนั้น ผมคิดว่าเรายืนยัน เราเลือกตามรูปแบบที่ไม่ใช่ตารางคือแบบนี้ สำหรับเนื้อหาในมาตราอื่นที่อยู่ในตาราง ขอเก็บไว้ก่อน ขอไล่ตามเอกสารที่เป็นรูปแบบนี้เลยนะครับจะได้ดูชุดเดียวกัน เพราะฉะนั้นช่วยขึ้นจอ ในหมวด ๑ มาตรา ๑ เลยนะครับ

มาตรา ๑ เป็นการพิจารณาไปเรื่อย ๆ ผมขออนุญาตอ่านให้ฟังได้ไหมครับ จะได้ว่า เราไปพร้อม ๆ กัน

หมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยก มิได้ เจตนารมณื คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ประเทศไทยเป็น รัฐเดี่ยว มีภาษาอังกฤษด้วยนะครับ (Unitary State) เครื่องหมายคำพูดเปิด และมันเปิดมาเฉย ๆ นะครับ เดี่ยวช่วยกันดูนะครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เครื่องหมายคำพูดนี้เอามาจากไหน

ประธาน : เครื่องหมายคำพูดมาจากไหน แล้วก็รัฐธรรมนูญติมาจากไหน ในมาตรา ๑ เพื่อยืนยัน อันนี้ไม่รู้ไป Copy มาจากฝรั่งเศษหรือประเทศสหรัฐอเมริกาอะไรหรือเปล่า ไม่เป็นไรนะครับ เดี่ยวช่วย กันดู ในมาตรา ๑ เพื่อยืนยันความเป็นรัฐเดี่ยวและมีอาจถูกแบ่งแยกได้ของราชอาณาจักรไทย มันน่าจะเป็น รัฐธรรมนูญหรือเปล่าไม่รู้นะครับ รัฐบัญญัติ โดยยังคงใช้คำตามรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๔๐ ทุกประการ ต้องฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ นะครับ นอกจากนี้ยังถือเป็นหลักการที่ไม่อาจถูกแก้ไขได้ แล้วอยู่ ๆ ก็ใส่ เครื่องหมายคำพูดอย่างนี้นะครับ ไม่ว่าจะโดยวิธีการใด ๆ ดังจะเห็นได้จากมาตรา ๒๘๒ (๑) วรรคสอง ที่กำหนดห้ามเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่มีผลในการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐ ที่นี้หมายเหตุเรายัง ไม่ได้เติมว่าจะหมายเหตุว่าไปเอามาจากไหน อย่างไร มีทีมที่เขาเขียนเขาจะชี้แจงเชิญครับ

นายนพรัตน์ : ในมาตรานี้ะครับก็คือไปที่หมายเหตุแล้วยังไม่ได้ใส่รายละเอียดนี้ เป็นเพราะอาจารย์สมเกียรติแนะนำว่าอันไหนที่ไม่มีการอภิปรายก็คือให้ไปดูมาจากเว็บไซต์อะไรอย่างนี้ ของ สสร. อันนี้ก็เลยไปเอามาจากเว็บไซต์ก็เลยวันไว้หมายเหตุว่าอาจารย์จะให้ใส่ไว้

ประธาน : ใช้ชุดที่ส่งให้ไปเมื่อสักครู่นี้ใช้ไหมครับ เอามาจากอันนั้นใช้ไหมครับ มันอันเดียวกัน

นายนพรัตน์ : ใช่ครับ

ประธาน : อันนั้นนะครับ แต่ว่าบางอันข้อความมันผิดต้องแก้ไขแน่นอน ที่นี้เขียน อย่างนี้ คือเจตนารมณืของมาตรา ๑ เป็นอย่างนี้ ถ้าเห็นว่าใช้แบบนี้ก็จะได้ว่ากันต่อไป แต่ว่าเราคิดว่า มันใช้แบบนี้หรือเปล่า

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือคำว่า รัฐบัญญัติ ผมเข้าใจว่าน่าจะเป็น Regal State นิติรัฐ รัฐที่ปกครองโดยกฎหมาย น่าจะเป็นอย่างนั้น ใช่หรือเปล่า

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : อันนี้คงจะเป็นบทพ้องในเรื่องการเคาะค้ำมากกว่าจะไม่ใช่รัฐบัญญัติที่เป็นรัฐบัญญัติ คือมันบัญญัติของรัฐ อย่างเช่นที่ใช้ในประเทศฝรั่งเศส กรณีนี้น่าจะเป็นว่าในเรื่องรูปของรัฐ และก็เว้น บัญญัติไว้ในมาตรา ๑ รู้สึกว่าเขาจะเคาะเรียบร้อยแล้วคะ

ประธาน : เว้นวรรค เว้นช่องไฟ แล้วก็เครื่องหมายคำพูดต้องใส่ด้วยหรือครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ต้องเขียนว่า ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑ ถึงจะรู้ว่าถ้าอย่างนั้นมันจะเคาะและมันติดเข้าไป ในเรื่องรูปของรัฐ วรรค ดังบัญญัติไว้ หรือไม่วรรคก็ได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑

ประธาน : การ หรือเปล่าครับ เพราะว่าเราอยู่ในมาตรา ๑

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ไม่ใช่การคะ ประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยว รัฐเดี่ยวอย่างไร ก็ในเรื่องรูปของรัฐ ดังบัญญัติไว้ในมาตราไหน ก็คือประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกมิได้ ก็คืออย่างนี้แหละที่บัญญัติไว้ก็คือว่าเป็นรัฐเดี่ยว เพื่อยืนยันความเป็นรัฐเดี่ยวและมีอาจถูกแบ่งแยกได้ของราชอาณาจักรไทย โดยยังคงใช้คำตามรัฐธรรมนูญ อะไรทั้งหมดนี้ เป็นคำอธิบายของว่าประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยว และอธิบายว่าแบ่งแยกมิได้ กำหนดห้ามเสนอนิติ ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐ มันก็คืออธิบายว่าแบ่งแยกมิได้ ถูกไหมคะ อันนี้ที่เมื่อกี้ท่านประธานถามว่าเราจะดูว่าถูกหรือไม่ถูกดิฉันว่าเจ้าหน้าที่หรือว่าน้อง ๆ ต้องกลับไปอ่านคำอธิบายของที่เรากำลังไปเก็บ ๆ มา เขาอธิบายกันว่าอย่างไร ถ้าเขาไม่อธิบายเลย

ประธาน : ไม่เลยครับ หมวด ๑ หมวด ๒ เขาไม่ยุ่งเลยครับ เขายุ่งเฉพาะมาตราที่บอกว่าเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเข้าไปครับ อันอื่นเขาไม่ยุ่ง คือดูได้ในเล่มเขียว เขาไม่ยุ่งครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : อย่างนั้นที่เราเขียนขึ้นมามันเป็นการเขียนของเรา มันจะอันตรายเหมือนกันว่าทำไมเรามาเขียนขึ้นเอง เดี่ยวเขาบอกเขาไม่ได้พูดสักหน่อย ที่นี้ถ้าอย่างนั้นมันก็คือว่า เจตนารมณืมันมีมานานอย่างที่ท่านอาจารย์สมเกียรติว่า เราจะกลับไปอ้างที่ไหน มันต้องไปดูว่าที่ไหนเขียนเจตนารมณือันนี้ไว้ รัฐธรรมนูญฉบับไหน มี ๑๗ ฉบับมาแล้ว ต้องไปเอาทั้ง ๑๗ ฉบับมาไว้เป็นคู่มือด้วย ถูกไหมคะ เราอาจจะเอาเจตนารมณืของ ๑๗ ฉบับเอามาดูสิว่าที่เขาเขียนไว้ชัดเจนว่าเจตนารมณืเขียนให้ประเทศไทย เพราะว่ามีมีการแก้ไขมาเลยใช่ไหมคะ ตลอดเวลาที่ผ่านมามีดิฉันก็ยังไม่ได้เปรียบเทียบว่า

ประธาน : น่าจะทำความเข้าใจไปถึงรัฐธรรมนูญฉบับแรกเลยใช่ไหมครับ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ๑๗ ฉบับเขียนอย่างนี้มาตลอดหรือเปล่าลงคณะคะ แล้วเขาไม่แก้ไขเลยก็ไปดูว่ามันมีฉบับไหนที่เวลาที่เขามาตรวจแก้ มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญและเขามีเขียนเจตนารมณืไว้เราจะต้องอ้าง ไม่อย่างนั้นจะกลายเป็นว่าคณะเรามาเขียนขึ้นเอง เขาไม่ได้พูดสักหน่อย มันจะไม่ดี ไม่อย่างนั้นเราก็ไม่ต้องอธิบายแล้วบอกว่าคงเดิม

ประธาน : ถ้าทำความเข้าใจก็คือสืบเนื่องมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับแรกเรื่อยมาถึงปัจจุบัน ก็คงเพิ่ม ๑ บรรทัดเท่านั้นนะครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ต้องมีหลักฐานว่าเราเอามาจากไหน ซึ่งเอามาจากคนที่เขาเป็นคนร่างรัฐธรรมนูญไม่ใช่เราเขียนเอง ซึ่งเราไม่ได้เป็นคนร่าง อันนี้เหมือนกับหลักการที่เราจะไปตรวจศึกษา วันนั้นท่านประธานถามขึ้นมาว่าถูกหรือเปล่า ซึ่งถูกหรือเปล่านั้นเราไม่ได้เป็นคนไปร่างเลยใช่ไหมคะ เราจะรู้ได้อย่างไร แต่คนร่างที่เขาไม่มาแต่ต้องอันนี้เพราะเขายอมรับแล้วว่าแบ่งแยกมิได้ ถูกหรือเปล่าคะ

ประธาน : หลักฐานท่านหมายความว่า

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ถ้าเราจะเขียนอธิบายเยอะเยอะอย่างนี้เราต้องไปดูว่ามาจากไหน ไม่ใช่พวกเราหรือน้อง ๆ คณะอนุกรรมการจะรับรองอะไรเขียนขึ้นมาเองไม่ได้

ประธาน : แต่ในเมื่อผมคิดว่าน่าจะพอถ้าเราอ้างทำความเข้าใจไปถึงรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งไม่รู้ว่ามีฉบับเดือนมิถุนายนหรือว่าเดือนธันวาคม แต่ว่าในเว็บไซต์เขามีหมดเลย ต้องไปดูว่ามันมาตั้งแต่ตรงนั้นแล้ว

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ดูว่าฉบับไหน เขาอาจจะมีการเขียนเจตนารมณืเอาไว้ไม่ว่าฉบับไหนฉบับหนึ่งก็ได้และเขาถึงได้ยอมรับกันมา ไม่เช่นนั้นเรามาเขียนขึ้นเองไม่ได้ มันจะอันตรายกับเรา เดี่ยวเพื่อตีความผิดไป

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ปัญหาว่ามอบให้ใครไปดูอีกทีหนึ่ง รัฐธรรมนูญที่ผ่าน ๆ มา คือเขาต้องมี Authority

ประธาน : ผมขออนุญาตเสนอครับ หมายเหตุเราบอกว่า คนร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ไม่แก้ไขจะเป็นไปตามหลักการเดิม

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ประธาน : คือสืบเนื่องมาจากปี ๒๔๗๕ อยู่ในเจตนารมณื อันนั้นก็คงเดิมตามปี ๒๕๔๐ เพราะว่าเหมือนกับว่ารัฐธรรมนูญ ๒๕๔๙ ก็พูดไว้ทำนองนั้น

วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ก็เพื่อให้เรามีความรู้และมีความกระจ่าง เราไปดู
สักหน่อยได้ไหมคะ พอมีเวลาไหม สามารถทำได้ไหม ไปศึกษาเป็นประโยชน์กับน้อง ๆ ด้วยเพราะว่า
เรียนกฎหมายอยู่ ก็ไปศึกษาสักหน่อยได้ไหมคะ

ประธาน : เอาตามแนวนี้ละครับ กรรมการมีข้อสังเกตตรงนี้ ครั้งหน้าก็คิดว่าเอามา
ให้ดูอีกครึ่งหนึ่งน่าจะผ่าน แต่ว่ามีข้อสังเกตว่ามาตรา ๑ น่าจะเป็นไปตามแนวนี้ จริง ๆ หมวดนี้เราเริ่มต้น
ตรงนี้นั้นทำให้เรายุ่งยาก เพราะไปเริ่มหมวดยาก ๆ หมวด ๑ หมวด ๒ แต่ไม่เป็นไรนะครับ เราดูตรงนี้แล้ว
นะครับ เพราะกำลังจะถึงมาตราที่ยากอีกมาตราหนึ่งครับ คือมาตรา ๒ เราอัดเทปไว้ด้วยใช่ไหมครับ
เพราะว่าไปฟังเทปได้ แล้วก็เดี๋ยวดอนเย็นมาคุยกันในคณะทำงาน เพราะเดี๋ยวมมอยู่ต่อ จะมีหลายท่าน
อยู่ต่อในคณะทำงาน เราจะรบกวนเวลาของคณะอนุกรรมการไม่ควรมากจนเกินไป แต่วันนี้คงจะต้อง
ใช้เวลาบ้างในการพิจารณามาตราต่าง ๆ เพื่อจะได้แนวในการทำความเข้าใจร่วมกัน -----

อนู. บันทึกเจตนารมณ
วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

หน้า ๔/๑

ต่อไปมาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบ เศรษฐกิจแบบตลาดเสรี

เลขาธิการ : ช่วยท่านประธานอ่านค่ะ

มาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข

เจตนารมณ คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ “ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยังคงใช้คำตามรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๕๐ ทุกประการ นอกจากนี้ยังถือเป็นหลักการที่ไม่อาจถูกแก้ไขได้” ไม่ว่าจะโดยวิธีการใด ๆ ดังจะเห็นได้จากมาตรา ๒๘๒ (๑) วรรคสอง ที่กำหนดห้ามเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐ คล้าย ๆ ในมาตรา ๑ เหตุที่ประชุมค่ะ

ประธาน : ผมขออนุญาตอ่านข้อความในร่างรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๘๒ (๑)

วรรคสอง เขียนไว้แบบนี้ครับ

ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐจะเสนอมิได้ เหตุที่ประชุม โทษณ์ครับ

นายประโกชณ์ สภาวสุ : ผมคิดว่ามาตรา ๒ น่าจะมีลักษณะทำนองเดียวกับมาตรา ๑ ตรงประเด็นที่ว่า เรามองไปเพียง Step เดียวคือเรามองว่าสิ่งที่เป็นอยู่ขณะนี้ เมื่อเปรียบเทียบคือ เปรียบเทียบไปแค่ฉบับเดียวถอยหลังไปปี ๒๕๕๐ คือวิสัยทัศน์เรามองแค่ ๑๐ ปี เท่านั้นเอง เราควรจะมองลากไปถึง ๒๕๗๕ เลย เพราะฉะนั้นรายละเอียดของการวิเคราะห์เจตนารมณ น่าจะไล่ไปทุกฉบับเลยว่าเป็นเนื้อหา อันนี้เป็นเนื้อหาที่ครอบคลุมแบบนี้ ทำแบบนี้มา นานแล้วเพราะเหตุใดอะไรอย่างนี้ครับ และข้อความมันน่าจะกระชับ ผมมองมีความรู้สึกว่ามันยาว คือ ข้อความทั้งหมดเป็นภาษาพูดมากเลยนะครับ ดูแล้วอ่านแล้วเข้าใจง่าย แต่ว่าพอปิดคำว่า เจตนารมณ แล้ว ผมนึกไม่ออกว่ามันคืออะไรครับ ถ้าไม่มีคำว่าเจตนารมณผมก็ยังนึกไม่ออกว่า นี่คือกำลังจะอธิบายอะไร รู้สึกมันอย่างไร ๆ อยู่ครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : อันนั้นยังมีภาษาที่อาจารย์ประโกชณ์ว่ามันจะเข้าใจยาก คำที่ว่า โดย ยังคงใช้คำตามรัฐธรรมนูญ อันนี้ไม่ต้องเขียน และอย่างตอนที่เมื่อสักครู่ดิฉัน เรียนว่า ให้นำไปศึกษาหน่อยว่ารัฐธรรมนูญ ๑๗ ฉบับที่ผ่านมาเขาคงไว้ทุกอย่างหรือเปล่า มันอาจจะแก้ไขมาในปีไหนปีหนึ่งก็ได้ต้องไปศึกษาสักหน่อย ถ้าเพื่อเป็นอย่างนี้มาตลอดแล้วเราไม่ต้องไปเขียนอะไรแล้ว แต่ที่นี้ถ้าจะเขียนอย่างไรยาว เช่นว่า ประเทศไทย ก็ขอพูดเสียเลยว่า พอถึงตรงนี้เรา

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

บอกคงเดิมตามรัฐธรรมนูญ บรรทัดหนึ่ง พอย่อหน้าเป็นคำอธิบายเราควรจะย่อหน้าไป ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แล้วเราเข้าไปเขียนอันนี้มันมัดตัวว่า นอกจากนี่ยังถือเป็นหลักการที่ไม่อาจถูกแก้ไขได้ น้องเขาเขียนขึ้นเองหรือเอามาจากตรงไหน ใครสอนหรือมีภาษาในกฎหมายเรียนมาหรืออะไรไม่ทราบ ดิฉันชอบกฎหมายแต่ไม่ได้เรียน เพราะฉะนั้นก็ระวังที่จะไปผูกมัดตัวเราเองว่า ไม่ว่าจะโดยวิธีการใด ๆ ที่จริงถ้าเขียนสั้น ๆ ว่า อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดั่งจะเห็นได้ จะเปลี่ยนมิได้อะไรอย่างนี้ ง่าย ๆ เอาสักประโยคเดียวย่อไปเขียนยาว ดังบทบัญญัติไม่ใช่ดั่งจะเห็นได้ ถ้าบทบัญญัติในมาตรา ๒๘๒ (๑) วรรคสอง ที่ว่า แล้วต้องใส่เครื่องหมายคำพูดของกฎหมายที่เรายกมา แล้วถ้าสมมุติว่า มาตรา ๒ ข้างบนเขียนใช้อักษร Front อะไร ที่เรายกมาตรงมาเราก็ใส่ Front ตามนั้นด้วย ก็จะทำให้เห็นว่านี่เป็นตัวบทกฎหมาย เพราะฉะนั้นมันตัดประโยคได้อีกเยอะ ประโยคที่จะผูกมัดอย่างที่ว่า นอกจากนี่ยังถือเป็นหลักการที่ไม่อาจถูกแก้ไขได้ ในเครื่องหมายคำพูด คือคิดว่าน้องก็อาจจะมาแต่เรายังไม่ทราบ และก็นับว่ามีความเข้าใจชัดเจนดี แต่วิธีเสนอบางที่มันไปมัดตัวเอง ไม่รู้ว่าหลักการที่ไม่อาจถูกแก้ไขได้เอามาจากไหน ใครเป็นคนบอกหรืออะไรอย่างนี้นะคะ เรามาเขียนเอาเองไม่ได้ เพราะเราเป็นคน ไม่ใช่ตัว สสร. ที่เขาร่าง

ประธาน : มีชี้แจงครับ

นางสาวกุลวดี วุฒิกุล : คือตามที่เสนอไปอ้างอิงมาจากเอกสารตาม website

ของ สสร.

ประธาน : เราไม่จำเป็นต้องถือตามนั้น เขาเขียนมาด้วยเวลาอันจำกัด เป็นหน้าที่ของเราที่เราจะดูว่ามันดีไหมหรือควรเพิ่มอะไร ผมคิดว่าเราเข้าใจตรงกันนะครับว่า ไม่น่าหยุดในปี ๒๕๕๐ มันเป็นมานานตั้งแต่ ๒๕๓๕ เดี่ยวต้องไปตรวจสอบแล้วนะครับ เพราะว่าเมื่อฉบับชั่วคราวมิถุนายน และฉบับถาวร ๑๐ ธันวาคม จะเอา ๒๔ มิถุนายนใหม่ครับฉบับชั่วคราวและฉบับถาวร ๑๐ ธันวาคม เราไปทำข้อมูลเพิ่มเติม แต่มีข้อสังเกตว่าไม่ควรหยุดที่ปี ๒๕๕๐ แล้วก็บางอย่างไม่จำเป็นต้องอ้างในเชิงกลไกเหมือนกับที่เขาอ้างมาตรา ๒๘๒ (๑) มาไม่จำเป็น ตรงนี้อาจจะตัดออกหรือไม่ก็ได้ แต่ว่าเนื้อหาสาระมันมาจากประเพณีธรรมเนียมการปกครองในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ

๑๗ ฉบับที่แล้วนะครับ อย่างนั้นจะถูกต้องกว่า ไม่เคยมีใครมาแตะต้องตรงนี้

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : อย่างนั้นก็ได้ ถ้าหากหมายความว่าอ้างมาตรานี้ คืออันนี้ชัดเจนเหมือนกัน แต่ว่าอ้างแล้วเราจะต้องบอกเลยว่านี่เป็นบทบัญญัติในมาตรา ๒๘๒ (๑) วรรคสอง

ประธาน : คืออ้างประกอบกันได้ชี้แจงครับ

อนุ. บันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ฉบับที่ ๔/๓

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : บอกว่ามันยืนยันมันสนับสนุน มีมาตราสนับสนุนอะไร
ใช้ภาษากฎหมายก็แล้วกัน

ประธาน : ความจริงเหตุผลตรงนี้ประกอบ แล้วก็มีเหตุผลเพิ่มตามข้อสังเกต เราดู ๒
มาตราแล้วได้แนวเบื้องต้นอย่างนี้ ไม่ทราบว่าท่านอนุกรรมการท่านอื่นมีข้อสังเกตเพิ่มเติมไหมครับ เชิญ
ท่านวัชรินทร์ครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือผมก็ยุ่ง ๆ อยู่ คือไปเอาเจตนารมณ์ว่าคงเดิม
คล้าย ๆ กับว่าเจตนารมณ์ในการร่างรัฐธรรมนูญคงเดิม แต่จริง ๆ เราต้องการเจตนารมณ์ของมาตรานี้ว่า
Concept จริง ๆ มันคืออะไร มันน่าจะเขียนสั้น ๆ ตรงนั้นแล้วเสร็จแล้ว ที่มาหรือ Authority ตรงไหนเราก็มา
หมายเหตุว่าอาจจะมาจากรัฐธรรมนูญฉบับเก่า ๆ ที่สืบเนื่องกันมาหรือว่ามีกรอบข้อสังเกต ที่จริง
มาตรา ๒ มันไม่ใช่เฉพาะมาตรา ๒๘๒ (๑) วรรคสอง ทุกอย่างเลยทำไม่ได้ กฎหมายอื่นก็ยังไม่สามารถที่จะมา
แก้ไขอะไรวิธีนี้คือมันเป็นหลักที่เปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ มาตั้งแต่นั้นเลย ผมเข้าใจว่าจะต้องไปดู
ตรงนั้น คือมันไม่เคลียร์ว่าเจตนารมณ์จริง ๆ อะไร แล้วก็มาจากไหนอย่างไร

ประธาน : คือเอาคงเดิมไม่ใช่เอามาขึ้นต้น ต้องเป็นอีกย่อหน้าหนึ่งตรงไหนแต่ตามมาใช้
ใหม่ครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ไปศึกษาอย่างที่ดิฉันเรียนว่า น้องไปดูอีก
๑๗ ฉบับที่มาเขาไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไรเลยใช้ใหม่ หรือถ้าเปลี่ยนก็ไม่ได้เปลี่ยนในสาระสำคัญ
นะคะ อาจจะเปลี่ยนคำพูดคำเดียว ๒ คำอะไร ซึ่งไม่กระทบกระเทือนสาระ ต้องไปดูอย่างนั้น
ถ้าดูแล้วพบว่าไม่มีการเปลี่ยนจะต้องบอกว่า คือเจตนารมณ์ที่ สสร. ๒๕๕๐ คือเจตนารมณ์ที่ว่า
คงรักษาไว้จะอะไรตามนั้นนะคะ ตามหลักการที่มีมาแต่นานอะไรอย่างนี้คะ

ประธาน : ตรงนั้นสำคัญกว่า ท่านคณิตเชิญครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขอบคุณครับ ผม คณิต ครับ ผมอยากจะให้พวกเรานึกถึงภาพใน
ขณะที่ สสร. ๓๕ คนประชุมกันหนึ่งนะครับ ผมจะแชร์ให้ทราบนะครับ คือจากร่างรัฐธรรมนูญ
บางมาตราที่ไม่ได้มีการแก้ไขนั้นมันมีอยู่ ๒ กรณี

กรณีที่ ๑ ไม่มีการอภิปรายเลย เห็นว่า โอ.เค. คงเดิม

อีกกรณีหนึ่งก็คือมีผู้ประสงค์จะแก้ไข แต่เสียงส่วนใหญ่ว่าไม่ควรแก้ไขครับ โดยเฉพาะ
เกี่ยวกับหมวด ๒ มีผู้เสนอจะแก้ไขเยอะมากเลย เพื่อจะใช้คำที่ตรงกับราชาศัพท์ เพื่อจะใช้ให้ชัดเจน สุดท้ายก็
ลงมติกันว่า ถ้าเพื่อเกิดความหมายไม่เปลี่ยน วัตถุประสงค์ไม่เปลี่ยนที่จะแก้ไข เพราะต้องการให้ถ้อยคำ
สละสลวยอย่าไปแตะ เพราะว่าถ้าแตะแล้วก็จะกลายเป็นคนเข้าใจผิด
คิดว่าเปลี่ยนเจตนารมณ์นะครับ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เพราะฉะนั้นจาก ๒ เหตุผลตรงนี้ กลายเป็นว่าที่ไม่ได้มีการแก้ไขจึงมีทั้งที่ได้มีการอภิปรายกันและลงมติไม่แก้ไข กับที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ให้แก้ไขเลย อย่างกรณีที่มีการอภิปรายกัน ถ้านอกจากหมวดพระมหากษัตริย์ ก็คงอาจจะมีข้อมูลเขียนลงไปได้ แต่ถ้าหมวดพระมหากษัตริย์ก็คงไม่ต้องไปเขียน เพราะว่าเราก็อย่าไปแตะเหมือนกัน

ที่นี้กรณีที่ไม่มีการอภิปรายเลย เพราะว่าไม่มีใครเปลี่ยนแปลงขอแก้ไขเลย ตรงนี้มันก็จะมองไม่เห็นว่าการทำไมเขาถึงให้คงเดิม แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเราต้องการชี้ให้เห็นว่า นี่นะ ๑. คงเดิมตามปี ๒๕๔๐ ๒. ที่คงเดิมนั้นก็ยังมีรากมาจากปี ๒๔๗๕ หรือมาจากปีไหนฉบับก่อน ๆ ก็อาจจะเป็น ๒ เหตุผลนะครับ เดิมเข้าไป เพียงแต่ว่าเจตนารมณนั้นก็คือย่อหน้าแรกก็คือคงเดิม แล้วก็ย่อหน้า ๒ ก็คือเราให้เห็นถึงรากของเจตนารมณอันนี้ที่ว่าคงเดิมปี ๒๕๔๐ นะ ปี ๒๕๔๐ มันไปตรงกับปีไหนปี ๒๔๗๕ หรือไปตรงกันเมื่อสมัยปี ๒๕๑๗ หรืออะไรผมก็จำไม่ได้อะไรอย่างนั้นะครับ ตั้งข้อสังเกตไว้เท่านั้น ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ตรงนี้ในที่สุดเราคิดว่าเนื้อหามันมีอยู่ ๒ ส่วน ก็คือในส่วนที่เราเทียบกับปี ๒๕๔๐ กับอีกอันหนึ่งที่เป็นเนื้อหาที่เป็นรากแท้ ๆ แต่ว่าในที่สุดแล้วผมขออนุญาตหรือที่เราอภิปรายมีต่างกันเล็กน้อย อยากจะฟังท่านอื่นประกอบด้วยนะครับว่า จะเขาอย่างนี้ขึ้นก่อน แต่ว่าแยกให้เห็นชัดเจนเป็นคนละย่อหน้า หรือว่าจะเอาเจตนารมณที่สำคัญที่สุดมาขึ้นไว้ก่อนอย่างไร เพราะดูเหมือนว่าเราจะเริ่มต้นด้วยคำว่า คงเดิม ๆ ทั้งหมด ๑ หมวด ๒ เป็นอย่างนี้หมดทุกมาตราเลย เพราะฉะนั้นรูปแบบอย่างนี้เอาขึ้นต้นอย่างนี้ไว้มันดีกว่า หรือว่าเอาไปไว้ย่อหน้าที่ ๒ แทน เอาเจตนารมณแท้ ๆ ขึ้นมาก่อน มีความเห็นเพิ่มเติมไหมครับ เชิญท่านคณิตครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : คือถ้าประเด็นนี้ผมขออนุญาตให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าจริง ๆ แล้วที่ประชาชนเขาอยากจะทำคือ ปี ๒๕๔๐ ที่เขาเข้าใจรู้จักกันมาแล้วได้เปลี่ยนโฉมเป็นปี ๒๕๕๐ อย่างไรก็ตาม เพราะฉะนั้นถ้าเมื่อเกิดคงเดิมบรรทัดแรกขึ้นมาเลย ว่า คงเดิม เขาจะรู้ทันทีว่า คงเดิมนะ แต่เขาอยากจะไปดูรากของปี ๒๕๔๐ เป็นอย่างไรหรือไม่ เขาก็คงดูต่อ แต่ถ้าเมื่อเกิดเขาต้องการรู้ว่าเปลี่ยนแปลงหรือไม่แค่นั้น เพราะเขาอ่านบรรทัดแรกเขาก็ผ่านไปมาตราอื่นแล้ว ผมว่าคำว่า คงเดิมตามปี ๒๕๔๐ จึงอยากให้มันเป็นบรรทัดแรกหรือย่อหน้าแรกของเจตนารมณ ส่วนรากของเจตนารมณค่อยไปไว้เป็นย่อหน้า ๒ ครับ นั่นเป็นข้อเสนอแนะครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ดิฉันเห็นด้วยตามนั้น หมายความว่าที่ให้ไปศึกษา เพราะว่าถ้าเขียนอย่างนี้จะทำให้เราเขียนง่าย ถ้าไม่อย่างนั้นเราไปค้น ๑๗ ฉบับ มันอาจจะมีอะไรเปลี่ยนแปลงและเขียนไม่ได้ เขียนยากก็ตามนี้ ซึ่งเราจะขยายความหน่อยก็ได้ ถ้าเราค้นพบว่าทั้ง ๑๗ ฉบับนี้ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลย เราก็จะบอกว่า ซึ่งมีรากฐานมาจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

อนู. บันทึกเจตนารมณ

หน้า ๔/๔

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ทุกฉบับนับตั้งแต่ พ.ศ. อะไรก็ว่าไป อะไรอย่างนี้สั้น ๆ แล้วเขาก็จะเข้าใจได้ทันทีเลยว่า ไม่แก้ไขก็เพราะว่า มันยืดยาวสืบทอดสืบเนื่องมาแค่นี้คะ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คุณหญิงด้วยความเคารพ ที่ท่านพูดก็คือ คล้าย ๆ กับที่มา แต่มันไม่ใช่เจตนารมณนะครับ ที่มาของเรื่องนี้มาอย่างไร มาจากรัฐธรรมนูญปี ไหน ๆ แต่ว่าเจตนารมณจริง ๆ คืออะไร

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : การปกครองที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมีมานาน มากแล้ว จริง ๆ มัน ๗๐๐ กว่าปีแล้วใช้ไหมคะบ้านเรา ตั้งแต่สมัยสุโขทัยมา อันนี้ประวัติศาสตร์เขารู้กัน หมดแล้ว ทีนี้ถ้าเราจะไปเขียนบอกว่า เพราะว่าการปกครองกันมาตั้งแต่ ๗๐๐ ปี แล้วมีพระมหากษัตริย์ เพราะฉะนั้นเจตนารมณก็คือว่าไม่เปลี่ยนแปลง เจตนารมณก็คือประเทศไทยต้องมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุข ถูกไหมคะ คือเราลองนึกยกตัวอย่างดูว่าถ้าอย่างนั้นเราจะเขียนว่าอย่างไรก่อน ไม่อย่างนั้นน้องจะ เขียนไม่ได้ ถ้าเราบอกว่าคงเดิมแล้วเราก็อธิบายต่อไป เพราะว่ามีอย่างนี้มาช้านานแล้ว และเราอธิบายไปว่า สืบเนื่องมาจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสืบทอดกันมา จะเป็นว่าเป็นแค่ วัฒนธรรมทางการปกครองหรืออะไรจะพูดภาษาอะไรก็พูดไป ถ้าอย่างนั้นมันก็เป็นเจตนารมณถูกไหมคะ --

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เจตนารมณืก็คือทำไมร่างออกมาอย่างนี้ เจตนารมณืคือร่างออกมาอย่างนี้ ทีนี้ถ้าเขาไม่อภิปรายเขาก็บอกว่าเอาตามนี้ ก็คือว่าเขาร่างตามนี้ ทีนี้เมื่อเขาร่างตามนี้แต่เขาไม่ได้พูดว่าทำไมเขาร่างตามนี้ เพราะว่าเขาไม่ได้เปลี่ยนแปลง เขาก็ยังคงนับถือยึดถือตามที่มันสืบมา ทีนี้การที่มีสืบมานี้เรารู้ตามประวัติศาสตร์ว่าเนื่องจากมีพระมหากษัตริย์ นี้ความเห็นของดิฉันว่ามีพระมหากษัตริย์มาตั้งยาวนานตั้ง ๗๐๐ กว่าปีแล้ว เพราะฉะนั้นก็จึงต้องมีต่อไปอย่างนี้ ทีนี้เราจะไปพูดเองมันพูดไม่ได้ ถูกไหมคะ เพราะว่า สสร. เขาไม่ได้พูดอันนี้ดิฉันก็เลยบอกว่าถ้าเรามาเขียนเอาเองนี้มันกลายเป็นว่าเราไปทำขึ้น

ประธาน : เขาให้เราเขียนครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ให้เราเขียนเราก็ต้องเขียนตามนี้ว่าประเทศไทยนี้ปกครองด้วยพระมหากษัตริย์มายาวนานอะไรอย่างนี้คะ

ประธาน : ท่านประโกชฌ์ เชิญครับ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : คืออย่างนี้ครับ มันมีนัยที่ซึ่มแทรกอยู่ ๒ ประเด็น ประเด็นแรกคือเวลานี้เราพยายามที่จะเปรียบเทียบปี ๒๕๔๐ กับปี ๒๕๕๐ ซึ่งจริง ๆ แล้วรัฐธรรมนูญชั่วคราว ปี ๒๕๔๙ เขามีมติกาอยู่แล้วว่า สสร. จะต้องแยกให้เห็นชัดเจนความแตกต่างตรงนั้น แต่อันนี้มันไม่ใช่ คือไป ๆ มา ๆ มันจะกลายเป็นเหมือนตารางที่เปรียบเทียบดูว่า แล้วต่างจากปี ๒๕๔๐ อย่างไรบ้าง ไหนเล่ามาสิ ต่างกันตรงนี้ นี่มันไม่ใช่ มันไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องว่าจะต้องคล้ายกันหรือไม่คล้ายกัน ผมว่าเราไม่ควรจะต้องมาใส่ใจว่าเราจะต้องบอกเขาว่าอันนี้คือมันคงเดิมไว้ เราจะต้องบอก มาตรานี้มีเปลี่ยนแปลงไหนเล็กน้อย เราจำเป็นต้องตอบตรงนั้นหรือเปล่า มันไม่จำเป็นต้องตอบตรงนั้น เพราะเขามีอยู่แล้ว รัฐธรรมนูญชั่วคราวเขาก็ระบุอยู่แล้วว่า สสร. จะต้องทำตารางให้เห็นชัดเจนถึงข้อดี ข้อเสียอะไรอย่างนี้ใช่ไหมครับ ซึ่งมีอยู่แล้ว ไม่ใช่หน้าที่ เพราะฉะนั้นคนที่มาเปิดดูเจตนารมณืจะต้องดูว่าจับหัวใจของมันแท้ ๆ เลยว่าหัวใจของมาตรานี้หัวใจของมันแท้จริงไปเลยว่าหัวใจมันคืออะไรและกัจบ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นมีประเด็นครับ เอาไว้หรือว่าเอาออกเลยคำว่า คงเดิมปี ๒๕๔๐

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ดิฉันเข้าใจที่เรากำลังอภิปรายกันอยากจะให้ได้ข้อตกลง ดิฉันว่าการที่วางเดิมตามรัฐธรรมนูญมันก็เป็นเจตนารมณือันหนึ่งเหมือนกันนะคะ เป็นเจตนารมณืของ สสร. เขาเหมือนกันว่าเขายังไม่ได้แก้ไขอะไร แต่ทีนี้เจตนารมณืนี้ทำไมต้องมีการปกครองอย่างนี้ก็คือ ตัวเหตุผลที่ว่าเรามีการปกครองอย่างนี้ มันเพราะอะไร แต่ที่เขาไม่ได้พูด ไม่พูดเราก็ต้องเขียนด้วย ดิฉันถึงได้เรียนว่าไปดูกฎหมายฉบับเก่า ๆ ดูเขาอาจจะมีเขียนบันทึกเจตนารมณืเอาไว้ ถ้าเราศึกษาดูแล้วมี ในเมื่อเราไม่ได้แก้ไข แล้วเจตนารมณืมันมีเพราะมันเหมือนเก่าเราก็หยิบอันนั้นมาได้ เราไม่ได้พูดเองใช่ไหมคะ สสร. คณะนี้ก็เหมือนกันเขาก็ต้องดูว่า สสร. ไม่รู้ที่ฉบับมาเขาทำไมถึงเขียนอย่างนี้ออกมา

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : ผมขออนุญาตเรียนเลยครับ คือจริง ๆ แล้วรัฐธรรมนูญปีเก่า ๆ ไม่มีใครมานั่งเขียนเจตนารมณณ์ของรัฐธรรมนูญ มีแต่ตำรารัฐธรรมนูญของอาจารย์หยุด อาจารย์สมภพ โหตระกิตย์ และก็มีหลาย ๆ ท่าน และก็ตัวบทยาว ๆ ของอาจารย์ไพโรจน์ ชัยนาม อะไรต่าง ๆ และก็เป็นที่ถูกใจเป็นอะไรต่าง ๆ แล้วมีหลายทฤษฎีแล้วเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย แต่ว่าเรากำลังดูว่าสำหรับมาตรานี้มันต้องเขียนอย่างนี้มันถึงหยุดไม่ได้ เพราะว่าถ้าเราไปไล่อดีต เดี่ยวพอถึงมาตราเกี่ยวกับที่มา สส. สว. ทั้งหลาย เราเขียนแบบนั้นไม่ได้แน่นอน ไปอ้าง ๒๔๗๕ พุทธศักราช ไปอ้างสภาเดียว อย่างนั้นไม่ได้แน่ เราอยู่ในมาตรา ๑ มาตรา ๒ มันหนีไม่พ้นว่าทำไมต้องอธิบาย ก็มันเป็นอย่างนี้เราถึงต้องไปอ้างอันอื่นมาสนับสนุนว่าทำไมรัฐธรรมนูญต้องเขียนอย่างนี้ ก็มันเป็นอย่างนี้มานานแล้ว อ้าง ๗๐๐ ปีหรือเปล่า ราชอาณาจักร เลยเถียงวิชาการกันใหญ่โตว่าประเทศไทยมันเป็นราชอาณาจักรมาตั้งแต่ปีไหน เตี่ยยุ้งกันใหญ่เลยนะครับ เพราะว่าอันนั้นเป็นเรื่องประวัติศาสตร์ แต่ว่าเอาเป็นว่าผมคิดว่าอย่างน้อยมันต้องนำอ้างไปถึงรัฐธรรมนูญที่เป็นสมัยใหม่ ก็คือเราทำความเข้าใจไปได้ถึงแค่ ๑๗ ฉบับ คือ ๒๔๗๕ เรื่อยมาถึงประเด็นที่มันเดินแนวนี้มาโดยตลอด คือมันก็ไม่เปลี่ยน ต้องคิดอย่างนั้นะครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ถ้าไม่มี หมายความว่าไม่มีการเขียนเจตนารมณณ์ไว้อย่างที่ท่านประธานว่า เพราะว่าดิฉันก็ไม่ได้เรียนกฎหมาย ถ้าไม่มีแล้วเราจะเขียนเราก็เขียนไปได้ แต่ที่นี้ในหน้าก่อนคำนำนี้ต้องอธิบายให้เข้าใจนะคะว่าอันนี้ตีความไปโดยอะไร ถูกไหมคะ มันไม่ใช่ที่เราตีความจากคำอธิบาย เราอาจจะต้องบอกว่าการมาเขียนเจตนารมณณ์นี้ได้ดูไปตามอะไร โดยหลักอะไร ให้เขาเข้าใจ ที่นี้คำว่า คงเดิม ถ้าจะไม่เอามาเป็นเจตนารมณณ์ก็มาเป็นหมายเหตุได้ว่าอันนี้มันเป็นอย่างนี้แล้วก็ สสร. ไม่ได้มีการอธิบายบอกเลย หมายเหตุ ถูกไหมคะ ถ้าอย่างนั้นก็ต้องมาคิดว่าตรงนี้จะเขียนว่าอย่างไร ต้องคิด อันนี้หนักเหมือนกันนะคะ คิดว่าจะออกมาอย่างไร

ประธาน : เชิญท่านวัชรินทร์ครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือตรงหมายเหตุนี้เราอาจจะเขียนได้ว่าหลักการนี้บัญญัติทำนองเดียวกับรัฐธรรมนูญปีไหนถึงปีไหน มาตราในรัฐธรรมนูญอย่างนี้ คล้าย ๆ กับเราให้เห็น Authority ว่ามันมาอย่างไรแค่นั้นเองว่า เอาจดหมายเหตุว่าหลักการนี้ตามนี้ คือคล้าย ๆ เป็นหัวใจหลักปรัชญาเรื่องนี้มันมีอะไรสั้น ๆ เสร็จแล้วก็หลักการนี้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงแล้วกับบัญญัติสืบเนื่องมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับไหนจนถึงปัจจุบัน หมายเหตุไว้ แต่ถ้ามีคนข้อสังเกตอะไรเพิ่มเติมเราก็ข้อสังเกตไปตรงนี้ผมคิดว่าเราคงต้องทำ เพราะว่าเขามอบหมายว่าเราต้องทำบันทึกเจตนารมณณ์รายมาตราด้วย แต่ละมาตรามีเจตนารมณณ์อย่างไรเราคงต้องทำขึ้นมา ส่วนคณะ ๓๕ ท่านที่ท่านร่างท่านก็ว่าไป อันนี้เราได้รับมอบหมายมาเราก็ลองทำตรงนี้ดู ส่วนจะทำได้ละเอียดแค่ไหนแล้วก็มีที่อ้างอิงมาน้อยแค่ไหนก็อยู่ที่นักวิชาการต้องช่วยกันอีกทีหนึ่งนะครับ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : ซึ่งเดี๋ยบบางคนก็จะอยู่ช่วยต่อ เดี๋ยวมก็จะมีอยู่ช่วยดูต่อ ทีนี้เรายังอยู่ในประเด็นที่เรากำลังดูว่า คำว่า คงเดิม ตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ มันควรใส่หรือไม่อย่างไร เชิญท่านอาจารย์อำเภอไพก่อนครับ

รองศาสตราจารย์อำเภอไพ อินทรประเสริฐ : ขอบคุณค่ะ คืออย่างนี้ค่ะ ฟังทุกท่านได้แสดงความคิดเห็นแล้วก็น่าคิดทุกท่านนะคะ ทีนี้ในมาตราที่ไม่ได้มีการอธิบาย สสร. ก็มีเจตนาที่จะให้คงเดิม เพราะฉะนั้นการที่เราเขียนคำว่า เจตนารมณื แล้วก็มีคำอธิบายโดยใช้หลักการทางกฎหมายและก็รัฐธรรมนูญฉบับทั้งหลายทั้งปวงที่ผ่านมา ดิฉันเห็นว่าบางครั้งอาจจะ ถ้าเราเขียนเจตนารมณืคงไม่ได้แล้ว ลองอีกทีนะคะ เพราะฉะนั้นอย่างมาตรา ๑ เราอาจจะไม่มีคำว่า เจตนารมณื เราบอกว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่เปลี่ยนแปลง หรืออะไรอย่างนี้นะคะ จะคงเดิมตามไหน ๆ ก็คงไม่น่าเขียนแล้ว เพราะว่า คงเดิมตามปี ๒๕๔๐ แล้วเราก็ยังไปโยงใยทั้งหมดอันที่ผ่านมาเป็นการขยายความนี้มันจะเพี้ยนไป หรือเปล่า จริง ๆ ถูกต้องนะคะ แต่ว่ามันเหมาะสมควรที่เราจะหยุดแค่นั้นไหม ถ้าบอกไม่เปลี่ยนแปลง พอไหวไหมคะ อะไรอย่างนี้ ตรงไหนเจตนารมณืนี้แน่นอน ชัดเจน

ประธาน : อันนี้เป็นอีกประเด็นหนึ่งนะครับ มี ๒ ประเด็น เรากำลังพิจารณาต้องเคลียร์ในทีนี้ให้ได้นะครับ อันแรกถ้าเขียนคงเดิมตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ หรือไม่เขียนเลย ตามที่ท่านอาจารย์อำเภอไพเสนอว่า ไม่เปลี่ยนแปลง รู้สึกว่าท่านประโกชฌ์จะมีข้ออธิบาย เชิญครับ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ขอบคุณครับท่านประธาน ผม ประโกชฌ์ คือมันเหมือนกับเวลาหนังฉายเสร็จคนส่วนใหญ่เดินออกมา ก็จะมีคนเดินตัวชี้ไปบอกให้ไปทางนี้ ออกทางนี้ คนแถวหน้าก็เดินตามไป เจตนาคืออยากจะทำอะไร คนข้างหลังเดินตามข้างหน้าไป ไม่ได้แสดงท่าทีเลยว่าอยากจะทำอะไร แต่เดินไป ถามว่าเขามีเจตนาออกไหม เขามี แต่เขาเดินตามไป คือไม่ถามใครเลยว่าออกทางไหน เพราะว่าคนข้างหน้าถามไว้หมดแล้ว แต่ถ้าไปหยิบคนนั้นมาถาม คุณมีเจตนาว่าไหมที่คุณเดินตามไป มี จะออกเหมือนกัน แต่เผชิญคนข้างหน้าจะเข้าห้องน้ำเลยดันฝ่าพรวดเดินเข้าห้องน้ำไปเสีย เพราะฉะนั้นเจตนาไม่ตรงกับคนข้างหลังหรอก แต่ถ้าไปบอกว่าคนเดินตามไม่มีเจตนาไม่ได้ เขามี เขาอยากจะทำอะไร และเขาก็เห็นว่าคนข้างหน้าจะเดินออก แปลว่าออก เผอิญคน ๔ - ๕ คนข้างหลังปวดฉี่เสียอย่างนั้นจะเดินออกไปนี่ครับ

ประธาน : หมายความว่าเราน่าจะต้องบอกใช้ใหม่ครับว่ามาตรานี้เขียนเอาไว้ทำไมเขียนไว้แบบนี้

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ถึงแม้ว่าเราเดินตามฉบับ ปี ๒๕๔๐ ไป แต่ว่าก่อนหน้านี้นี้มันมีอะไรละ บอกให้คนรู้

ประธาน : เชิญคุณหญิงกุลทรัพย์ครับ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คือเราจับได้ใหม่คะว่าเจตนารมณื แล้วก็บอกว่า สสร. เขามีเจตนาที่จะคงไว้ตามนี้ เพราะฉะนั้นการที่เขียนว่าคงเดิมตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ มันก็คือ เจตนาอย่างหนึ่ง เพียงแต่ว่ามันไม่มีคำอธิบายของเขา ถึงได้บอกว่าถ้าจะอธิบายเราก็ต้องไปหาข้อมูล มาอธิบาย แต่คำให้บอกว่า คงเดิม น่าจะบอกได้ ใช่ไหมคะ มันเป็นเจตนาใหม่คะ ขอถามนักกฎหมาย หน่อยว่า สมมุติเวลาเขาไม่อภิปรายแต่เขาเอาไว้ สมมุติถ้าอย่างดิฉันทำอะไรไม่ไปเปลี่ยนแปลง เข้าไปเป็นอธิบดี ไม่เปลี่ยนแปลงเลย นโยบายที่เขาวางไว้ ไม่ใช่ว่าดิฉันไม่เอาของเขาณะคะ เอา ถูกไหมคะ แต่ว่าเราเห็นว่ามันดีแล้วเราไม่ต้องไปแตะต้อง เรามีอย่างอื่นก็ทำเพิ่มเติม อย่างนี้คือมีเจตนา ดิฉันก็เข้าใจ ว่าอย่างนี้ จึงมีความเห็นว่าเขียนไว้ได้ แต่ที่นี้ถ้าไม่ยินดีว่าจะเอาไว้ว่า คงเดิม นี้เป็นเจตนาของ สสร. ที่คงเดิม ถ้าเราจับไม่ได้ว่าการที่เขียนว่า คงเดิม นี้เขาไม่แก่นี่คือการคง สสร. มีเจตนารมณืที่จะรักษา นี้เอาไว้ ถ้าเราไม่รับเราก็อธิบายอื่นและเอาไปไว้เป็นหมายเหตุเสีย อันนี้ดิฉันคิดว่าเราลองพิจารณา กันดูว่ามันเป็นเจตนาหรือเปล่า ถ้าเป็นก็เขียนไว้ได้ถูกไหมคะ

ประธาน : เชิญท่านวัชรินทร์และท่านประโกชฌ์

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : คือ โอ.เค. ครับ เจตนาของผู้ร่างต้องการที่จะเป็นไปตาม กฎหมายเดิม แต่ว่ากฎหมายเดิมเรามีเจตนาอะไรนี้ไม่ได้อธิบาย คือถ้าผมเข้าใจไม่ผิดคณะเรานี้ คือมาอธิบายว่าเจตนาของมาตรานี้จริง ๆ มันคืออะไร ส่วน สสร. ๓๕ คนจะมีเจตนา Follow ตามนั้น เราก็มาหมายเหตุไว้ว่าหลักการตามมาตรานี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญปีอะไรก็ว่าไป คือ Footnote ให้เขา เห็นว่า Process คือวิธีมันมา คือคณะผู้ร่างเห็นตามหลักการเดิม คงหลักการเดิมไว้ แต่หลักการเดิมมันมี Concept อะไร เราต้องไปค้นเอา ต้องเขียนขึ้นมาอีก

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ผมเห็นตามท่านวัชรินทร์ครับ คือยังปี ๒๕๔๐ ก็ดี หรือ ก่อนหน้านั้นก็ดีไม่มีเจตนารมณืยิงเราต้องเขียนเข้าไปใหญ่ ต้องชัดเจน ถ้าไม่ชัดเจนมันจะเหมือนกับ พอไปเปิดดูพลาสติกหน้าต่างเป็นอย่างไร เหมือนปลาหมอบ พอไปเปิดปลาหมอบหน้าต่างเป็นอย่างไร บอก หน้าตาเหมือนพลาสติก เลยไม่รู้ว่่าพลาสติกกับปลาหมอบหน้าต่างเป็นอย่างไร มันก็ต้องแยกแยะ มันต้องมีความชัดเจน

ประธาน : ท่านคณิต เชิญครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขอบคุณครับ จริง ๆ แล้วผมว่าเราคุยไปคุยมาจะเห็นตรงกัน ก็คงมี ๒ อย่างนะครับ คือคงไว้หรือว่าเหมือนกัน ไม่เปลี่ยนแปลงก็ดีนะครับ หลักการก็คือคงไว้ ตามปี ๒๕๔๐ และที่ร่างของปี ๒๕๕๐ เป็นอย่างไร ผมว่าจริง ๆ แล้วก็เท่ากับมีอยู่ ๒ อย่างนี้ แต่ส่วนจะ อันไหนก่อนหรืออันไหนหลังนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่งนะครับ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : ผมขออนุญาตเสนอความเห็นด้วยนะครับ คือตอนนี้คือดีเยี่ยมพรรคก็เป็นประเด็นที่พูดกันใหญ่โต อาจารย์อัศราทรรักพยายามพูด วันนี้ผมเอาที่อาจารย์อัศราทรรักที่เป็นของขวัญปีใหม่ในช่วงที่ท่านยังเป็นเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เขียนไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ ผมไม่รู้ว่าเป็นอันนี้หรือเปล่าที่อาจารย์มนตรีพูดถึงว่ามันเป็นเรื่องการตีความกฎหมาย แล้วพูดไว้เยอะแต่ว่าไม่ต้องเอามาหมดนะครับ ท่านก็พูดในเรื่องทฤษฎีอะไรต่าง ๆ แล้วก็ช่วงนี้ท่านเป็นประธานศาลปกครองสูงสุด แล้วก็อยู่ใน ๙ คนที่จะต้องตัดสินคดียุบพรรค แต่ท่านบอกว่าต้องรอบคอบต้องอะไรต่าง ๆ ท่านบอกมาคำหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องการตีความกฎหมาย การตีความรัฐธรรมนูญต่าง ๆ ว่ามันไม่ใช่เอาตามตัวหนังสือ ท่านใช้คำว่าอย่างนั้น คือมันไม่ใช่การตีความตามตัวอักษร ไม่ใช่เอาตัวหนังสือและมาตีพลิกไปพลิกมา ไม่ใช่ เดี่ยวมันจะกลายเป็นปลาชิลิตกับปลาหมอค หมายถึงความว่ามันมีอะไรที่ลึกซึ้งกว่านั้น เพราะฉะนั้นที่เราเขียนนี้ดูเหมือนว่าขั้นแรกดูเหมือนว่าเราเห็นด้วยนะครับว่าคงต้องพยายามเขียน ๒๙๙ มาตรา และเขากำหนดมาว่าสภาว่างรัฐธรรมนูญบอกให้เราลองเขียน เสร็จแล้วจะ Approve ไม่ Approve เดี่ยวต้องไปเข้ากรรมาธิการแล้วก็ต้องให้ผู้ช่วยดูนะครับ อาจารย์มนตรีหรือท่านอื่นอาจจะต้องช่วยดู ดี ไม่ดีต้องถืออันนี้ไปหานักกฎหมายรัฐธรรมนูญ บอกช่วยแก้มันไม่ได้เรื่องหรือเปล่า แต่อาจารย์วรเจตน์ อาจารย์บรรเจิดหรืออาจารย์วิชญ์ วรรณญา อะไรเหล่านี้ ลองดูว่าเป็นอย่างไร แต่ว่าในที่สุดไปโน่นอีกนะครับ ไปเข้าสสร. เพราะฉะนั้นถ้าดูในเบื้องต้น ผมขอเสนอว่าให้เขียนไว้ก่อน แล้วก็ถ้ามีคนตัดเขามีสิทธิที่จะตัดในภายหลัง เราก็พยายามเขียนก่อนดีกว่าว่าไม่พยายามเขียน ไม่อย่างนั้นแล้วเดี๋ยวเหมือนกับว่าเราทำงานไม่เสร็จ เราลองพยายามทำหน้าที่ตรงนี้ไป บังเอิญว่าเรามาเริ่มที่เรื่องยากด้วยนะครับ มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๑ มันน่าจะทำงานองนี้ มาตรา ๒ น่าจะทำงานองนี้ แล้วก็ครั้งหน้าเอามาดูนะครับว่าจะผ่านหรือไม่ แต่ว่ามีข้อสังเกตแล้วทั้ง ๒ มาตรา -----

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

โดยหลักก็คือว่าให้แยก แล้วก็ดูเหมือนว่าเพื่อให้คนติดตามง่ายเราอาจจะเริ่มย่อหน้าแรกว่า คงเดิมตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ แล้วก็ย่อหน้าที่ ๒ อันนี้มันจะยาวกว่าโดยเนื้อหาจะเห็นอยู่แล้วและเป็นเนื้อหาให้เห็นทำมา ๒ แบบด้วยใช่ไหมครับ อยู่ในหมายเหตุ โอ.เค. ครับ คือเป็นหมายเหตุก็ได้ว่า มันคงเดิมตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ กับอีกแบบหนึ่งไม่มี หมายเหตุไม่ต้องใส่ใช่ไหมครับ หรือ หมายเหตุใส่ข้อความอย่างอื่น ถ้าใส่ได้ เดียวจะลองดูครับ จะลองเขียนมา ๒ - ๓ แบบครับ Authority นี้จดไปแล้วครับ เชิญท่านคณิตครับ

นายคณิต วัลยะพีช : ขอบคุณครับ ก็ทำมา ๒ แบบไม่ต้องมาก เพราะว่าเพียงแต่ให้ดูรูปแบบเหมือนอย่างที่ทำมาอย่างนี้ เพราะว่าเราจะได้ว่า โอ.เค. หน้าตาถ้าออกมาเป็นอย่างนี้นั้นมันจะดูดีกว่ากันในสายตาของพวกเขาครับ และเราก็จะได้ตัดสินใจโดยไม่ต้องมีการชี้แจงเพราะเราเห็นด้วยตาครับ ขอบคุณครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ยกตัวอย่างหนึ่งที่เขาตีความผิดที่ว่าไม่ถูกนี่นะครับ ก็คือศาลมันจะมีอันหนึ่งว่า ให้มีสำนักงานศาลยุติธรรมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ตรงนี้บางคนก็ไปตีความว่า เจ้าหน้าที่ตุลาการมีอิสระจากศาล เรื่องศาลปกครองเหมือนกันที่จริงไม่ใช่ เจตนารมณคืออิสระจากฝ่ายการเมืองจากรัฐบาลไม่ให้แทรกแซง เขาตีความผิดอย่างนี้เราก็ต้องเขียนให้ชัดว่า คืออิสระในที่นี้หมายถึงอิสระตามเนื้อหาหรือว่าอิสระตามรูปแบบบริหารบุคคลอะไรอย่างนี้ใช่ไหมครับ เขาตีความผิด ก็ทะเลาะกัน

ประธาน : อันนั้นคือจุดใหญ่ แต่บังเอิญว่าเราต้องทำทุกมาตรา เราก็เลยเป็นปัญหานิดหน่อยนะครับ จริง ๆ วัตถุประสงค์ใหญ่ก็คือเรื่องที่ไม่ให้เบียดเบียน แล้วเขาก็ตกลงกันอย่างนี้แล้วห้ามอ้างเบียดเบียนก็คนที่อ่านน่าจะเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในอนาคต หรือองค์กรอื่นที่ใช้รัฐธรรมนูญ องค์กรจะเป็น ปปช. จะเป็นใครได้มาอ่านแล้วอันนี้เป็นเอกสารที่พอเชื่อถือได้ เพราะว่ามี การพิจารณาและรับรองไว้ดีกว่าว่า เขียน ๆ กันไปแล้วก็ไม่มีเป็นทางการที่ไหน อันนี้จะเป็นวัตถุประสงค์ใหญ่ของการที่เขาพยายามว่า ครั้งนี้ให้มีบันทึกเจตนารมณของรัฐธรรมนูญไว้ด้วยนะครับ ผมคิดว่าเราตกลงกันว่าให้ไปร่างมาถ้าทำได้ ๒ แบบ ก็ ๒ แบบ ๓ แบบก็ ๓ แบบเดี๋ยวก่อนนะครับ ผมขออนุญาตหรือชนิดหนึ่งนะครับ เราจะขอดูต่อมาตราอื่นต่อ ๆ ไปจะได้ไหมครับหรือว่าอย่างไรครับ ถ้าอย่างนั้นขออนุญาตผ่านไปที่มาตรา ๓ นะครับ

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

คือรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ มันไม่มีวรรคสองเลยนะครับ ฉบับนี้เขาตั้งใจเพิ่ม
วรรคสองและตั้งใจเน้นหลักนิติธรรม ที่นี้ที่ทีมผู้เสนอที่เขาไปร่างมาให้เราดู เจตนารมณ์ หน้า ๒
ผมไม่แน่ใจว่าต้องใส่เครื่องหมายพูดอะไรหรือเปล่าครับ น่าจะเอาออกได้ถ้าเอาออกได้ครับ
เจตนารมณ์ เพื่อให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม (Rule of law) หรือ (The Rule of law) เดียวค่อยดูกันนะครับ

การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและ
หน่วยงานของรัฐต้องอยู่บนพื้นฐานของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ที่มีความเป็นธรรม สามารถอธิบายและให้เหตุผลได้และจะใช้อำนาจรัฐโดยปราศจากบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายรองรับหาได้ไม่

หมายเหตุ มติของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐
เขาใช้วิธีการพูดแบบการอ้างจะไม่มี พ.ศ. กำกับ เขาเป็นว่าเป็นตุ๊กตาครับ เขียนมาแบบนี้เป็นตุ๊กตาให้เรา
Debate ด้วยนะครับ บังเอิญว่าเป็นเรื่องยาก ผมขออนุญาตดูในที่คนเขาร่างว่าเขาเพิ่ม
มาตรานี้ขึ้นมาทำไม ในเล่มเขียนผมขออนุญาตอ่านนะครับ

ในส่วนนี้เขาบอกว่า เหตุผลที่เขียนอย่างนี้ เพิ่มเติมบทบัญญัติในวรรคสองเพื่อให้การ
ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐต้องตั้งอยู่
บนพื้นฐานของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีความเป็นธรรม ซึ่งสามารถอธิบายและให้
เหตุผลได้และไม่อาจใช้อำนาจรัฐโดยไม่มีกฎหมายรองรับ อันเป็นสาระสำคัญของหลักนิติธรรม (Rule of
law)

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ถามว่าเอามาจากไหน เปลี่ยนคำพูด จะใช้อำนาจรัฐ
โดยปราศจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายรองรับหาได้ไม่ มันเป็นภาษาโบราณหน่อยนะคะ ที่นี้ถ้าเราคิดมา คิด
ตามเขา และจะใช้อำนาจรัฐ ไม่ได้ใช่ไหมคะที่เมื่อสักครู่ท่านประธานอ่านว่าอย่างไรที่อ่านเมื่อสักครู่นี้
ประโยคหลังไม่เหมือนกัน เขียนตามเขาเราไม่ต้องไปเปลี่ยนอะไรของเขาเลย

ประธาน : และไม่อาจใช้อำนาจรัฐโดยไม่มีกฎหมายรองรับ อันเป็นสาระสำคัญของหลัก
นิติธรรม (Rule of law)

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เราเขียนตามเขาไม่ดีกว่าหรือคะ เราอย่าไปแก้คำของ
เขา เพราะว่าอันนั้นมันบันทึกอยู่ในเอกสารแล้วถูกไหมคะ

ประธาน : มาจากเล่มเขียน ฉบับรับฟังความคิดเห็น

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : แล้วจะอ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น ไม่ใช่ หาได้ไม่ มันเป็น
ภาษาโบราณไปหน่อย และไม่อาจใช้ คือว่าทำไม่ได้ ใช้ไม่ได้

ประธาน : อันนี้ข้อความที่มาจากเล่มเขียนท่านคิดว่าพอไหมครับ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : Rule of law ที่จริงแล้วอาจารย์วิษณุยังเขียนใน Comment ไว้ว่า The Rule of law มันเป็นหลักที่ไม่แน่นอน แต่อย่างไรก็ตาม หลักนิติธรรม บอกว่ามันเป็นหลักที่ไม่แน่นอนถ้าเอามาใช้ในรัฐธรรมนูญแล้วมันจะ แต่มันก็ต้องฟังว่ามันจะมีการแก้ไขใหม่ เพราะว่า อาจารย์วิษณุห่วงไว้เนะครับ ที่นี้การใช้อำนาจจริง ๆ แล้วหลักนี้มันคือหลักที่อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านรัฐสภา อำนาจบริหารผ่านคณะรัฐมนตรี และอำนาจศาลผ่านทางศาล ซึ่งทั้ง ๓ อำนาจจะต้องมีผู้ลงนามรับสนอง พระบรมราชโองการ ก็คือมีคนรับผิดชอบใช่ไหมครับ ที่นี้การปฏิบัติหน้าที่ของศาลทั้ง ๓ องค์การจะต้อง เป็นไปตาม The Rule of law หลักนิติธรรม ซึ่งก็ต้องไปอธิบายนะครับ

ประธาน : หมายความว่าที่เขียนมานี้มันอธิบายเฉพาะวรรคสองนะครับ แต่ วรรคแรกเรายังไม่ได้เขียนนะครับว่าเจตนารมณ์ของวรรคแรกมันคืออะไร ซึ่งตรงนี้ที่สถาบันพระปกเกล้าจัด แล้วท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ ไปพูดตรงนั้นน่าสนใจและผมก็เอามาแล้วจากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก เดียวได้ครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : มันเป็นหลัก Saturate of power หรือเปล่า หรือ Check and balance มันก็ยังคงต้องตอบ เพราะมันไม่เหมือนกับของ Check and balance เท่าไรของ ไทยเรานะครับ อันนี้ต้องตอบในเชิงวิชาการพอสมควรนะครับ

ประธาน : ท่านคณิต เชิญครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ขอบคุณครับ คือในหลักการเขียนผมยังเห็นว่าเล่มเขียวของ สสร. เขาออกมาเขาจะต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่เขาต้องการ แต่ครบหรือไม่นั่นอีกเรื่องหนึ่ง นะครับ เพราะว่าเท่าที่ผมอ่านดูเล่มเขียวมันจะมี ๒ ประการ

ประการที่ ๑ เขาเขียนตามเจตนารมณ์เขา ส่วนจะ Rule of law หรือเขาจะอ้างหลัก ถูกหรือผิด แต่ว่าเขาอภิปรายกันอย่างนั้น

ประการที่ ๒ ก็คือบางที่เขาเขียนแต่เขียนไม่ครบ เพราะคนอภิปรายมีเยอะกว่า ทาง นักวิชาการเก็บมาได้เยอะกว่า

ด้วยเหตุดังกล่าวผมเลยขอเสนอว่าเล่มเขียวมีมาอย่างไรเราลงไปให้ครบตามเล่ม เขียว แต่ว่ามีอะไรเพิ่มที่เล่มเขียวไม่ได้ลงเราเติมเข้าไปตามความเป็นจริง เราจะได้เจตนารมณ์ที่แท้จริง สำหรับมาตรา ๓ นี้เนื่องจากว่าวรรคหนึ่ง ยังคงเดิม แต่เพิ่มวรรคสองขึ้นมา ถ้าเราจะกล่าวเป็น ๒ ตอน เราคงต้องกล่าวตอนหนึ่งกล่าวถึงว่า วรรคหนึ่ง คงเดิม และเพิ่มวรรคสอง ขึ้นมา และวรรคสองว่าอย่างไร ก็ว่าไป ส่วนที่ว่าเราจะเอาส่วนที่คงเดิมและเพิ่มมาไว้เป็นส่วนแรกหรือส่วนหลังแบบประเด็นเมื่อสักครู่นี้เราคุย กันนั่นอีกเรื่องหนึ่งนะครับ ถ้าอย่างนั้นเราจะได้รับความครบนะครับ ขอตั้งข้อสังเกตไว้ตรงนั้น ขอบคุณครับ

ประธาน : คุณปัทมาเชิญครับ

อน. บันทึกลงเจตนาธรรมณ์
วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ฉบับชญา ๖/๔

นางสาวปัทมา สุขกำปัง : ปัทมา ค่ะ ในส่วนของมาตรา ๓ คิดว่ามันน่าจะเป็น ๒ ประเด็นหลัก ๆ คือประเด็นแรกก็คือ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย ประเด็นนี้ในช่วง ร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ มีการพูดกันมาว่า เป็นของ หรือ มาจาก ตรงนี้น่าจะเป็นประเด็นหลักของมาตรานี้ นะคะ มันก็จะไปเกี่ยวโยงทฤษฎีอำนาจอธิปไตยส่วนหนึ่ง จะเป็นทฤษฎีแบ่งแยกอำนาจ หรืออะไรก็ไปค้นเพิ่มเติม ส่วนวรรคสอง มันจะเป็นการขยายความมากกว่าว่า เมื่ออำนาจอธิปไตยเป็นของ ปวงชนชาวไทยแล้ว เพราะฉะนั้นหน่วยงานทุกหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐตรงนั้นจะต้องใช้อำนาจหน้าที่ตาม หลักนิติธรรมตรงนั้น เพิ่มเข้ามาค่ะ

ประธาน : คือถ้าเป็นอย่างนี้เราอ้างปี ๒๕๔๐ จะมีน้ำหนัก เพราะว่าปี ๒๕๔๐ เป็นครั้งแรกที่เปลี่ยนจากคำว่า อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย เปลี่ยนเป็น อำนาจอธิปไตยเป็นของ ปวงชนชาวไทย อันนี้ชัดเจนมาก แล้วก็ดูได้จากที่อาจารย์มนตรี อาจารย์คมสัน ท่านวิฉัยไว้แล้วก็พิมพ์ไว้เมื่อ ปี ๒๕๔๒ ตามเจตนาธรรมณ์ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ฉะนั้นวรรคหนึ่ง ดูเหมือนว่าเข้าใจว่าเราต้องเขียน ถ้า เขียนต้องเขียนเป็น ๒ ส่วน เพราะวรรคหนึ่ง มันมีเนื้อหาอยู่ ๒ ส่วน ส่วนที่คุณปัทมาบอก และอีกส่วนหนึ่งก็ คือทฤษฎีจะเป็น Saturation of power หรือ Check and balance ซึ่งในส่วนนี้เป็นเรื่องใหญ่พอสมควร ก็ ต้องค้นอย่างที่ผมเข้าใจว่าต้องตามข้อสังเกตเบื้องต้นของที่ท่านคุณหญิงกุลทรัพย์ได้บอก อันนี้อาจจะต้อง ไปดูนิดหนึ่ง เพราะว่ามันจะอยู่ในหนังสือรัฐธรรมนูญ หนังสือรัฐธรรมนูญมันมีหลายเล่ม ทางด้านรัฐศาสตร์ ด้วย และทางด้านนิติศาสตร์ด้วย อาจารย์

ชัยอนันต์หรือท่านอื่นที่ผมไม่รู้ใครเป็นเจ้าของทฤษฎีในทางรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์พอเห็นอยู่นะครับ ตรงนี้คิดว่าต้องเพิ่มมากกว่าเล่มเขียว ที่นี้คล้าย ๆ ว่ามาตรานี้มันจะเป็นมาตราใหญ่บทหนึ่ง ไม่ทราบว่าจะถ้ามันยาวจะเป็นไรหรือไม่ ดูท่าทางจะยาวนะครับ เชิญครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : คือว่ามองเห็นนะคะ ดูทั้งในแง่กฎหมายและภาษา เห็นชัดเลยว่า เขาจะมีประเด็นอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย เป็นของ และ มาจาก จริง ๆ มันก็ ดีความได้ มาจาก คือว่าต้องเลือกตั้งต้องอะไร ๆ ใช้ใหม่คะ เป็นของ ก็คือว่าเมื่อเลือกตั้งเสร็จแล้ว สส. เป็นผู้แทนของประชาชนก็คือว่า ของประชาชน นั่นแหละเป็นผู้แทนมาใช้ ตอนนี้อย่างบอก พระมหากษัตริย์เป็น ประมุขทรงใช้อำนาจทางรัฐสภา เพราะฉะนั้นวรรคสอง เขาถึงได้บอกว่าเหมือนอย่างว่า Balance นะคะ Check and balance ก็คือว่าเมื่อพระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจทางรัฐสภา เพราะว่า จะตั้งสภาต้องมี พระบรมราชโองการใช้ใหม่คะแต่งตั้งใช้ใหม่ คณะรัฐมนตรีก็ต้องเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ใหม่คะ มีพระบรม ราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ศาลก็เหมือนกันถูกใหม่คะ แปลว่าพระมหากษัตริย์ท่านทรงใช้อำนาจ เพราะฉะนั้นเขาก็ต่อมาก็คือคนเหล่านี้เมื่อใช้อำนาจแทนพระมหากษัตริย์ก็ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม ก็คือ ต้องยุติธรรม ต้องมีอะไรอย่างที่ว่า ดิฉันว่ามันสอดคล้องกันแล้วมันก็ไม่น่าจะยาว จะอธิบายไปตามนี้แล้ว

อนุ. บันทึกเจตนาธรรมณ์

ธันวาคม ๖/๕

วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เราก็เฝ้าความคิดเห็นของเขาที่เขาอภิปรายหรืออะไรที่เราไปตรวจสอบดู หรือถ้าเขาไม่อภิปรายก็ไปตรวจสอบดูว่าแต่ครั้งก่อน ๆ เป็นอย่างไร แล้วเราก็เอามาดูหรือไม่มีจริงๆ ก็เฝ้าความคิดเห็นของนักกฎหมายที่ใหญ่ ๆ ที่เขาทำการศึกษาและเอาไว้อสอนคนอะไรเขาก็ดี ความ อันไหนที่ดีความแล้วรู้สึกว่ามัน เวลาที่ผ่านไปมาดีแล้วมันเข้ากันเราก็เอาอันนั้นมาใช้ เราก็จะมีหมายเหตุไว้ เวลาที่เราทำงานมันมีรายงานการประชุมอยู่แล้วใช่ไหมคะ สมมุติว่าที่เราพิจารณาวันนี้ สมมุติว่าเราดีความว่าอันนี้เราพิจารณาอันนี้แล้วเราเห็นชอบด้วย เพราะว่าเรามีความเห็นว่ามันก็มันก็มีบันทึกใช่ไหมคะ เพราะฉะนั้นมันก็อยู่ในบันทึกนี้สักทีหนึ่งตรวจสอบได้ เพราะฉะนั้นดิฉันว่ามันไม่ต้องยาวก็ได้ แต่ให้เขียนให้มันอ่านเข้าใจง่าย ๆ ก็แล้วกันค่ะ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : ท่านวัชรินทร์ เชิญครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ตรงคำว่า ของปวงชนชาวไทย มันทำให้ Recall ได้ เรียกคืนได้ แต่ก่อนนี้ให้ไปแล้วเราจะไปเพิ่ม เขาเรียกว่า ใช้สิทธิการเลือกตั้ง ทุกวันนี้นั่นถอนได้ ก็คือถ้าเป็น อำนาจของประชาชนจริง ๆ เมื่อเลือกไปแล้ว ถ้าตัวเองไม่ชอบก็ใช้ถอนเป็น Recall อีกทีหนึ่ง อันนี้ก็คือ ทฤษฎีนี้ จะใช้ก็ได้ จะถอนก็ได้ อันนี้มันมีข้อสังเกตตรงนั้นนิดหนึ่ง

ประธาน : ที่นี้ข้อสังเกตตรงนี้ เรื่อง Recall เรื่องอะไรมันจะมีบทเฉพาะ ซึ่งบทเฉพาะ เวลาเขียนเจตนารมณ์อาจจะต้องมาอ้างมาตรา ๓ หรือเปล่าอย่างไร ซึ่งอาจจะไปเกี่ยวกับตรงนั้น ซึ่งตรงนั้นเราไม่รู้หน้าตาเป็นอย่างไร แต่เรากำลังเขียนเรื่องที่ไม่มีปัญหา พยายามจะใส่เจตนารมณ์ให้ดู เพราะฉะนั้นผมก็คิดว่าตรงนั้นเราจะลองใส่ไว้ก่อนก็ได้เนาะครับ เรื่อง Recall เรื่องอะไรเพื่อเป็นตัวอย่าง หรือว่าจริง ๆ แล้วเขาอธิบายเนาะครับว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของเราตอนไปอยู่ในคูหาเลือกตั้ง ๒ นาที หลังจากนั้นอำนาจเราก็หลุดลอยไปอะไรต่าง ๆ มีคนพูดมากที่เดียวเนาะครับ ไม่ว่าจะมือคิดหรือไม่มีคิด อยากรู้กับเรื่องระบบเลือกตั้ง เราถึงมืออย่างอื่นเพิ่มเติมเข้ามา จริง ๆ แล้วหลักคือเลือกตั้งหลัก ผมก็สอน นักศึกษานะครับว่าคุณจะทิ้งหลักนี้ไม่ได้ หลักการปกครองโดยระบบผู้แทน ไม่ใช่ไปสนใจว่าประชาชน ใช้อำนาจทางตรง ระบบเสียหมดเลยเนาะครับ ถ้าไม่ยื่นเป็นหลัก หมายความว่าระบบหลักก็คือระบบผู้แทน มีสภาผู้แทนราษฎร มีวุฒิสภา มีต่าง ๆ ตรงนี้เป็นหลัก อันอื่นเป็นส่วนประกอบ ไม่ใช่เอาอันอื่นเป็นส่วนประกอบแล้วตรงนี้ทิ้งไปเลย ไม่ใช่ครับ เวลาไปสอนนักศึกษาก็พยายามสอนในแง่นี้ ที่นี้สำหรับ ข้อสังเกตเรื่องคำว่า หลักนิติธรรม ผมไม่รู้ว่าเราต้องอธิบายอย่างไรหรือไม่ เพราะว่าจริง ๆ คำว่า หลักนิติธรรม มันมีคำอยู่ ๓ คำเนาะครับ หลักนิติรัฐก็เรียก หลักการปกครองโดยกฎหมายก็เรียก หลักนิติธรรม หลักนิติรัฐ แต่ว่ามันมีความหมายชัดเจนหรือไม่ชัดเจนอย่างไร ผมเข้าใจว่าตอนนี้คนเข้าใจ เริ่มชัดเจน อันนี้ผมก็ไม่ค่อยเห็นด้วยกับท่านอาจารย์วิชญู เครื่องาม เท่าไรเนาะครับ ท่านบอกว่าไม่ชัดเจน มันชัดยิ่งกว่าชัด เพียงแต่ว่าเราจะเขียนอย่างไร เขียนแค่อ้างอิงคำว่า หลักนิติธรรมหรือต้องอะไรเพิ่มเติม หรือไม่ ในยุคปัจจุบันก็ใช้กฎหมายเดี๋ยวจะตัดสินใจแล้วคดียุบพรรค หรืออื่น ๆ ในอนาคต ศาลฎีกา แผนกคดีอาญานักการเมืองอะไรต่าง ๆ แล้วก็มีคนพูดเนาะครับว่าใช้หลักนิติศาสตร์หรือว่าหลักรัฐศาสตร์ก็มี คนอธิบายเนาะครับว่าไม่ใช่ อาจารย์อัศราทรก็บอกว่าไม่ใช่ หลาย ๆ คนบอกไม่ใช่ มันก็ต้องใช้กฎหมาย มันจะไปใช้หลักอะไร ถ้าไม่ใช่หลักกฎหมาย และกฎหมายมันก็เกี่ยวข้องหมด ทั้งนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ มันเกี่ยวหมดอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าเข้าใจไม่ตรงกันเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นในจุดนี้ผมเห็นด้วย จริง ๆ แล้วผม ก็เห็นด้วยกับท่านคุณหญิงกุลทรัพย์เนาะครับว่าไม่จำเป็นต้องเขียนยาว เพียงแต่ว่าเขียนอย่างไรให้กระชับได้ ใจความต่างหาก ก็คงต้องไป Work out เนาะครับสำหรับทางคณะทำงานซึ่งหลาย ๆ คนก็จะไปช่วย คณะทำงานดูเดี๋ยวก็จะดูกันต่อ ที่นี้ผมหารือเนาะครับว่าสำหรับมาตรานี้จะมีข้อสังเกตอะไรเพิ่มเติมหรือไม่

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เพราะว่าดูเหมือนกับว่าพรรคแรกจะต้องพูด ๒ ประเด็น แล้วก็พรรคสองจะพยายามยืนตามเล่มเขียว แล้วก็ถ้าเติมอะไรได้มันควรจะเติมลงไป เพราะมีแต่ประเด็นว่าหลักนิติธรรมจะอธิบายอย่างไร ซึ่งในทางทฤษฎีมันมีเขียนเอาไว้ เดียวนี้มีเขียนชัดเจนนะครับสำหรับนักกฎหมายมหาชน เขาเขียนทุกคน เขาเคยเขียนตรงนี้ เพียงแต่ว่าเขียนโดยที่อาจารย์บรรเจิดอธิบายอย่างนั้น อาจารย์กมลชัยอธิบายอย่างนี้ อาจารย์วรพจน์ก็อธิบายนะครับ คนที่เขียนหนังสือในยุคนั้น

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : หลักนิติธรรม ภาษาอังกฤษ Rule of law ถ้าประชาชนทั่วไปก็จะไม่รู้ นิติธรรมมันเป็นอย่างไร ก็รู้แต่ว่านิติ กิติ ธรรมคืออะไร คือดิฉันฟัง อย่างสมมุติพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราชาโฆวาทหรือพระราชดำรัส แล้วก็บอกนักกฎหมายว่าไม่ใช่ไปพิจารณาตามตัวกฎหมาย บางทีมันต้อง อย่างเช่นว่า คนไม่มีจะกิน แม่กำลังท้องแก่ ไปขโมยขนุนเขาแล้วก็จะติดคุกไปอะไรอย่างนี้ มันไม่ได้อะไรอย่างนี้ ท่านก็จะบอกว่่านักกฎหมายก็ต้องดูว่ามันเป็นอย่างไร อันนี้มันเป็นนิติธรรมหรือเปล่าดิฉันก็ไม่ทราบ แต่ดิฉันเข้าใจว่ามันเป็นเหมือนกันว่า ไม่ใช่ว่ามันบอกว่าขโมยแล้วต้องติดคุกไปเลยอะไรอย่างนี้ บางครั้งมันไม่ต้องติดคุกก็ได้ใช่ไหมคะ มันเป็นหลักการสำหรับในสังคมหรือในประเทศชาติที่ว่ามันจะอยู่ด้วยความสุข เพราะว่ากฎหมายนี้มันเพื่อความสงบสุขแล้วถ้าเผื่ออย่างนี้ จะต้องเอาแม่ติดคุกไปติดตารางเลย ขโมยขนุนแค่ชนิดเดียวอะไรอย่างนี้ อันนี้ดิฉันก็ไม่ใช่กฎหมาย แต่ชอบอ่านกฎหมายชอบมาก

ประธาน : ขออนุญาตครับ ตรงนั้นจะเป็นอีกคำหนึ่ง คือคำว่า หลักความยุติธรรม แต่ว่าหลักความยุติธรรมกับหลักการปกครองโดยกฎหมายมันต้องไปด้วยกัน ไม่ได้แยกจากกันอย่างเด็ดขาด แต่ว่าเราจะเขียนไปถึงตรงนั้นหรือไม่ ที่นี้หลักนิติธรรมคืออะไร มันแปลตามตัวได้เลยครับ การปกครองโดยกฎหมาย หรืออาจารย์ปรีดี เกษมทรัพย์ อธิบายว่าเป็น Government of law not of man ที่นี้ไม่รู้ว่าจะต้องไปเขียนอย่างนั้นหรือเปล่า กลายเป็นคำอธิบายขยายความไปมากน้อยแค่ไหนหรือเปล่า

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ก็เห็นด้วยนะครับ เพราะว่าใช้คำว่า หลักนิติธรรม พวกเราเข้าใจ โดยเฉพาะพวกที่เรียนกฎหมาย แต่ถ้าเผื่อเกิดชาวบ้านจะต้องแปลไทยเป็นไทยอีก เพราะอย่างพวกเราพอดูพวกนี้เรารู้แล้ว บางทีต้องขีดเส้นใต้ ๕๐๐ เส้นตามที่อาจารย์ปรีดีบอกเสียด้วยซ้ำ พวกนี้เรียนหรือเปล่าไม่รู้

ประธาน : อธิบายสั้น ๆ พอให้คนธรรมดาฟังรู้เรื่องนะครับ ลองเขียนมา และเราจะต้องดูอีกรอบหนึ่งนะครับ โอ.เค. ครับ คือเราโชคร้ายจริง ๆ เลยนะครับวันนี้ คือเอาเรื่องใหญ่มาพูดทั้งนั้นเลยครับ เพราะบททั่วไปมันเรื่องใหญ่ทั้งนั้น คือต้องใช้เวลา ผมไม่ทราบว่่าสำหรับมาตรา ๓ มีข้อสังเกตอะไร

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

อีกใหม่ครับ ถ้าไม่มีขออนุญาตผ่านไปก่อนนะครับ ต่อไปเอามาตรา ๔ ให้จบมาตรานี้และจะขออนุญาต
ปิดประชุมเมื่อพิจารณามาตรา ๔ จบ

มาตรา ๔ คัดค้านความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล
ทั้งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่ย่อมได้รับ
ความคุ้มครอง จริง ๆ ตรงนี้ผมเรียนเลยนะครับ ไม่นิ่งนะครับ มีคน Debate แม้แต่ในกรรมาธิการยกกว้าง
มีคนพูด แต่ว่าเราเอาอย่างนี้ก่อน เอาตามนี้เราจะเขียนเจตนารมณ์อย่างนี้ เจตนารมณ์นะครับ คัดค้าน
ความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ส่วนคนต่างด้าว คนไร้รัฐ คนไร้
สัญชาติ ชนกลุ่มน้อยในฐานะที่เป็นมนุษย์และอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยควรได้รับความคุ้มครองสิทธิ
เช่นเดียวกับชนชาวไทยและเด็กที่เกิดแต่บุคคลดังกล่าวย่อมมีสิทธิได้รับการบันทึกการเกิดเพื่อให้ปรากฏ
ตัวตน แต่การอ้างสิทธิตามกฎหมายย่อมแตกต่างจากชนชาวไทย หมายเหตุ คณะอนุกรรมาธิการยกกว้าง
รัฐธรรมนูญกรอบที่ ๑ เสนอให้บันทึกในเจตนารมณ์รายงานการประชุม ครั้งที่ ๑๒ วันพุธที่ ๒๐ มีนาคม
๒๕๕๐ เพื่อให้การรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค
ของบุคคลให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งที่บัญญัติไว้ในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้หรือตามประเพณีปฏิบัติ
ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งพันธกรณีระหว่างประเทศ
มีอยู่ทำนองเดียวกับมาตรา ๔ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๔๙
หมายเหตุ มติกรรมาธิการยกกว้าง วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อก็มีข้อสังเกต ต้องชี้แนะครับ
ใช้คำว่า มติ หรือว่าอ้างรายงานการประชุมนะครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : มาตรานี้ผมจะบันทึกในส่วนนี้ ก็เลยว่าจะต้องหาหรือ
ที่ประชุมด้วยว่า ในกรณีทีกรอบ ๑ บางทีเขาประชุมและเขามีมติว่าให้ไปบันทึกเจตนารมณ์ ซึ่งผมก็
มาเขียนไว้แบบนี้ ที่วันนี้คุณอาจารย์คมสันมาพูดทำนองว่า ถ้าหากเขาจะให้บันทึกเขาจะต้องแจ้งมา
ที่นี้ปัญหาคือเราจะทำอย่างไรตรงนี้จะหมายเหตุไว้ เพราะว่าในกรอบ ๑ เขาจะมีมติว่าให้ไปบันทึก
เจตนารมณ์อย่างนี้ แต่ที่มันไม่ใช่มติจาก ๓๕ ท่าน ก็เลยว่าจะต้องหาหรือประเด็นนี้ด้วยว่าจะต้องให้มันเป็น
ที่ยุติ

นางภิรมย์ เจริญรุ่ง : ในประเด็นที่เป็นตรงนี้ว่าเราจะต้องบันทึกให้เขาหรือเปล่า
ตามที่เขาพูดกันในที่ประชุมใช้ใหม่คะ เราอาจจะทำแบบนี้คะ มีบันทึกข้อความจากท่านประธานเดโช
ไปถึงประธานยกกว้าง ว่าคณะยกกว้างมีความประสงค์ที่จะให้มติที่ประชุมในส่วนไหนที่จะให้เรานำบันทึก
อย่างนี้คะ มันจะได้เป็นลายลักษณ์อักษรที่จะยืนยันกันได้ เพราะถ้าเรารับมาเปล่า ๆ อย่างนี้มันจะ
ไม่ชัดเจน

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : เดียวท่านคณิตก่อน เชิญครับ

นายคณิต วัลยะเพ็ชร : ทรงกรอบ ๑ ที่ผมนั่งฟังของน้องนักวิชาการเขาฟังอยู่ก็คงจะรับทราบว่ามีปัญหามาก เพราะว่าอนุกรอบ ๑ เสนอเข้าไปแล้วเมื่อจัดร่างภายในฉบับร่างเรียงมาตราฉบับลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ที่เขาเก็บเป็นความลับภายใน ก็ปรากฏว่าที่กรอบ ๑ เสนอไม่ได้มีบรรจุไว้ก็เยอะและที่กรอบ ๑ ไม่เสนอก็บรรจุเกินมากก็มาก ซึ่งทางหมอชัชก็ท้วงเหมือนกันว่าทำไมที่ทางกรอบ ๑ เสนอไม่บรรจุใส่ลงไปให้ และที่บรรจุมาก็ไม่ใช่ที่กรอบ ๑ เสนอ ก็ได้มีการคุยกันว่าตรงไหนที่ทางกรอบ ๑ ต้องการก็อาจจะพอเวลาถูกทักท้วงก็เสนอว่าให้ไปบันทึกในเจตนารมณื หรือบางทีโดยสภาพแท้จริงกรอบ ๑ เสนอ ทีมเลขาสไ้ แต่ว่าลงมติกันว่าไม่เอา ก็บอกมาให้โยนลูกว่าให้ไว้ไปบันทึกแล้วกัน แต่อย่ามาบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือให้ไปบันทึกในกฎหมายลูก แต่อย่ามาบรรจุในรัฐธรรมนูญ ซึ่งตรงนี้โดยส่วนตัวอะไรก็ตามที่บอกมาให้ไปบรรจุหรือไปบัญญัติในกฎหมายลูก ผมว่าจริง ๆ ถ้าเรา Record มาได้เราต้องใส่เพราะว่ามันเป็นสาระสำคัญ แต่ที่คุณภิรมย์บอกว่าให้สอบถามไปผมเห็นด้วย เพราะว่าอะไรก็ตามที่เขาต้องการเราจะได้เดินตามที่เขาต้องการ แล้วสิ่งที่เราอยากจะเพิ่มเราก็เพิ่มเข้าไปเพื่อให้ครบถ้วนตามเจตนารมณืแท้จริง

ประธาน : คือผมไปนั่งแล้วก็ทางทีมวิชาการก็ไปนั่งฟังการประชุมของคณะกรรมการยกร่างที่เป็นรายมาตราต่าง ๆ แล้วจะมีอันนี้แถมออกมาเรื่อย ๆ ทีละมาตรา ๒ มาตราผมก็นั่งอยู่ที่นี้จริง ๆ แล้วผมไม่รู้ว่าใครต้องถามใคร แต่ว่าเขามีหนังสือแจ้งมติมาเพื่อขอความร่วมมือชุดนี้เพราะเป็นอำนาจหน้าที่ของชุดนี้ได้ เพราะว่าเขายืนยันเอาไว้ตลอด แต่จริง ๆ แล้วถ้าพูดต่อไปเขาก็มีการทวงกันว่า เลขาอาจารย์สมคิดรับปากท่านจรัญบ้าง รับปากท่านคณิตบ้าง และก็ไม่ได้ทำ สุดท้ายก็เป็นที่มาเขียนเติมตรงนั้น เติมตรงนี้ มาทวงไปทวงมากก็มาเติมตรงนั้น อยู่มาตรงนั้นมาตรงนั้น อันนั้นในวงในของเขาก็ส่วนหนึ่ง ทีนี้อีกส่วนหนึ่งเขาก็มีมติมีอะไรอยู่แล้ว แต่ไม่รู้เขาจดหรือเปล่า ทีนี้ถ้าไม่จดก็เป็นเรื่องของเขาว่าเขาแจ้งมาครบหรือไม่ว่าตรงไหนจะให้บันทึกไม่บันทึก แต่เผอิญอันนี้เราทราบเนื้อหาวาเขาจะแจ้งจะอะไรมา จริง ๆ แล้วผมคิดว่ามันต้องเป็นการประสานภายในส่วนหนึ่งได้ แต่ว่ารูปแบบวิธีการเราต้องเอาหนังสือไปถามหรือเปล่า เพราะเขามีมติมีอะไรของเขาอยู่แล้ว เพราะจริง ๆ มันเป็นอำนาจหน้าที่ของชุดนี้ แต่ว่าเราต้องถามเขาหรือเปล่าครับว่า คือระบบการทำงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญมันควรจะเป็นอย่างนั้นหรือเปล่า เราต้องถามเขาไปอย่างนั้นหรือเปล่า อันนี้ผมก็ไม่ทราบนะครับ แต่ว่าเขามีมติอยู่แล้วว่าจะให้บันทึกเจตนารมณื อันนั้นประเด็นหนึ่ง

อีกประเด็นหนึ่ง บางอย่างผมไม่แน่ใจจะครับว่าทุกเรื่องต้องเขียนไว้ในบันทึกเจตนารมณื ผมขออนุญาตยกตัวอย่าง เมื่อปี ๒๕๔๐ มีคนเสนอครับ ให้เขียนว่า สิทธิเสรีภาพในหมวด ๓ มี ๒ ประเภท ๑. สิทธิมนุษยชน ๒. สิทธิของพลเมือง แล้วก็ตกไปครับ เพราะเขาบอกว่ามันอยู่ในตำรา มันอยู่ใน

อนุ. บันทึกรายงาน

ศิริพร ๗/๕

วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

คำอธิบาย ไม่ต้องเขียนไว้ในกฎหมาย ที่นี้บันทึกเจตนาของมันคืออะไร มันคืออะไรก็ไม่รู้ มันมีหน้าที่
อีกหน้าที่หนึ่งคือหน้าที่ในทางตำรา ซึ่งไม่ต้องมานั่งอธิบาย อาศัยหลักการใช้การตีความกฎหมายก็ไม่ต้อง
มานั่งอธิบายอะไรกัน -----

- ๘/๑

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ที่นี้ส่วนที่เขายากจะเคลียร์ก็คือ เวลาปฏิบัติบางทีหลาย ๆ คนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากฝ่ายรัฐ เขาถึงอยากจะให้บันทึก อันนี้มันเป็นประโยชน์มันก็ดี ผมคิดว่าอย่างที่ท่านวัชรินทร์ลองร่างมาให้ดูตรงนี้ว่ามีคนไร้รัฐ ชนกลุ่มน้อย คนไร้สัญชาติต่าง ๆ บันทึกไว้มันเป็นประโยชน์ แล้วก็เอาไปอ้างอิงสำหรับการทำงานของกระทรวงมหาดไทย หรือสำหรับในสภาในอนาคต สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาต่าง ๆ ไปดูประกอบว่ามีการรับรองตรงนี้ไว้เป็นหลักฐาน ไม่อย่างนั้นแล้วนี่ปัญหาคือ มันไม่เป็นหลักฐานอะไรเลย แล้วคนก็มีปัญหาตลอดสำหรับคนกลุ่มนี้ มันน่าสงสัยว่าหมวดนี้ ชื่อหมวดมันเป็นอยู่อย่างหนึ่ง ถ้าจะบันทึกมาให้ผมเห็นประโยชน์ว่าจะบันทึกเอาไว้จะดีกว่า แต่ไม่ใช่ว่าเอาโตเมติกนะครับว่า ถ้าเขาแจ้งมาเราต้องบันทึกตาม เพราะว่าชุดนี้ต้องพิจารณานะครับว่า มันต้องเขียนหรือไม่ต้องเขียน เพราะบางอย่างมันไม่ควรเขียน หรือบางอย่างเพื่อให้ที่ประชุมเขาไม่พัวพันกันต่อไป เขาก็เลยบอกว่า อย่าใส่ แต่ว่าให้มาชุดนี้นะครับ เพราะฉะนั้นมันก็เป็นเทคนิคในการหาข้อสรุป ไม่อย่างนั้นเรื่องเขาก็ยืดยาว แล้วก็ที่ประชุมยกร่างเขาก็ไม่ยอมกัน อะไรกันนี้ มันก็เป็นเทคนิคอะไรอย่างหนึ่งของเขา อันนั้นผมคิดว่ามันไม่ใช่ว่าทุกเรื่องนะครับว่า เราต้องมาเขียนไว้ในบันทึกเจตนารมณ์ไม่ใช่ว่าทุกเรื่องที่เขาจะมา ถ้ามันไม่มีเหตุผลเราก็อธิบายได้ แล้วเราก็บันทึกเหตุผลเอาไว้ มันควรจะมียกเอาไว้ว่า ทำไมบันทึก ทำไมไม่บันทึก มันน่าจะเป็นอย่างนั้นด้วย ที่นี้ผมไม่ค่อยแน่ใจอยากจะทำหรือผู้รู้ครับ เพราะว่าในนี้มีผู้รู้ซึ่งมีอยู่หลายท่านที่มีประสบการณ์ในเรื่องนี้ ผมไม่แน่ใจว่าจำเป็นแล้วเราต้องไปถามเขาหรือเปล่าครับ ขออนุญาตหรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านคุณหญิงกุลทรัพย์กับท่านประไพภรณ์นะครับ อย่างนี้ต้องถามเขาหรือ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ถามก็ได้ แต่ว่าเราจะเอาไหมอย่างท่านประธานพูด มันก็คือเหตุผลที่ว่า ที่ถามมามันถูกต้องหรือเปล่า มันอยู่ตรงนั้นตรงนี้มีหลักฐานแน่นอนอะไรอย่างนี้ แล้วมันเป็นจริง หมายความว่าดิฉันยังไม่เข้าใจที่ว่า เขาบอกนะให้เราใส่ไว้ในเจตนารมณ์ ที่ไม่ให้ใส่มันไม่ใช่ตัวเบื้องหลังใช่ไหมคะ หรือเบื้องหลังคือบัญญัติไว้มาตราแค่นี้ แต่เบื้องหลังมันมีบอกให้มันคุ้มครองไปถึงคนไร้รัฐ คนไร้สัญชาติ ชนกลุ่มน้อย นี่ก็เบื้องหลังถูกไหมคะ ถ้าถูกอย่างนี้ก็บันทึกไว้ในเจตนารมณ์ได้ หมายความว่า บันทึกมาตรา บทบัญญัติมาตราแค่นี้ดีแล้วมันเป็นอย่างนี้ว่าคุ้มครองไปถึงอย่างนี้ อย่างคร่าวๆที่ดิฉันพูดว่าเด็กไทยนี้ไม่มีบัตรประจำตัวอะไรอย่างนี้ก็เพราะเหตุว่ากฎหมายไม่เอื้อ แต่กฎหมายจะเอื้อแล้ว มันจะได้ไม่เกิดปัญหาใช่ไหมคะ เด็กเรียนถึงมหาวิทยาลัยยังไม่มีเลย แอบ ๆ ซ่อน ๆ เรียนผิดกฎหมายอะไร ทำงานก็ไม่ได้อะไรอย่างนี้ แล้วจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร อันนี้ดิฉันคิดว่าคือเบื้องหลัง ถ้าคือเบื้องหลังแล้วก็ใส่ ใส่แล้วมันมีตัวอ้าง หมายความว่า เขาพูดจริงเมื่อครั้งนั้น ๆ ก็ว่าไป แล้วอีกอย่างหนึ่งมันก็มีรายงานการประชุมอยู่แล้ว ถูกไหมคะในการร่าง มีรายงานการประชุมและยังมีที่เราทำข้อมูลเบื้องต้น เราก็มี มันก็ยืนยันกันได้ ถ้าอย่างนั้นเราก็ใส่ได้ เราก็ต้องใส่

วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ตามนี้นะคะ อันนี้คือตัวเบื้องหลัง ดิฉันคิดว่าถูกต้องตรงกับกฎหมาย เมื่อออกกฎหมายอะไรมา มันมีเบื้องหลังที่มันอ่านไม่ชัด แล้วก็ต้องตีความ ไม่สามารถจะมาเขียนรายละเอียดอธิบายไว้ในตัวบทบัญญัติได้ก็ต้องมาเป็นเจตนาธรรมณ์ แต่ว่าในการเขียนเจตนาธรรมณ์ ดิฉันเสนอบอก เราต้องไปค้นคว้าและเราต้องมีการตอบได้ว่าเอามาจากตรงไหน อย่างที่เราคุยกันไปแต่ต้น ถ้าเขาไม่อธิบายเราก็ต้องบอกว่ามันมาจากไหน ๆ แต่โบราณกาลอะไรอย่างนั้น เราก็ยืนยันได้ คือเราต้องมีเหตุผลที่เราใส่ลงไป

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ผมก็ยังไม่รู้ว่าจะต้องถามเขาใหม่

ประธาน : คงต้องถามผู้รู้ครับ ท่านประโชชน์ก็เป็นผู้รู้ ผมอยากจะขอหารือหน่อยครับ ไม่รู้เป็นอย่างไรครับ

นายประโชชน์ สภาวสุ : ผมมีความคิดเห็นว่า ในส่วนนี้เราดูเนื้อหาของมันเป็นหลัก ถ้าเขาฝากมา ฝากในลักษณะไหนเราไม่ต้องไปสนใจนะครับ คือเราก็รับฝาก แล้วเราก็มาดูเอาว่าเนื้อหาสมควรลงไหม ถ้าคัดสำนวนลง เราก็ลงไป ถ้าลงไปแล้วลงไม่ครบไม่อะไร เขาจะเติมของเขาเองครับ ในสภาเขาก็จะมีวิธีการของเขาเองว่า โอ.เค. นะ คุณขอเปลี่ยนแปลง ขอแปรรูปแบบเป็นลักษณะไหนอย่างไร คือถ้าเราไปใส่ใจในทุกประเด็นมาก เราก้าวอะไรไปไม่ได้เลยครับ มันจะกักกักอยู่อย่างนี้ แล้วงานก็ไม่มีเนื้องานออกมาสักที

ประธาน : ท่านคณิตครับ

นายคณิต วัลยะพีษฐ์ : ขอบคุณครับ จริง ๆ แล้วถ้าถามว่า เราจำเป็นต้องถามใหม่ เราไม่จำเป็นเลย เพราะว่าทำหน้าที่อิสระของเรา กรรมการเรากับกรรมการเขาก็ศักดิ์ศรีเท่ากัน เพียงแต่ทำหน้าที่คนละอย่าง แต่ถ้าเราจะถามเพื่อจะได้มุมมองให้ครบ ถามได้ แต่ว่าเราก็คงต้องใช้วิจรรณญาณของเราเช่นกันว่า เราจะใส่หรือไม่ใส่ หรือเราจะเพิ่มตามที่เราเห็นว่า เรามีข้อมูลมากกว่าเท่านั้นนะครับ

ประธาน : คุณปัทมาครับ

นางสาวปัทมา สุปกำบัง : ดูในส่วนของเจตนาธรรมณ์ของมาตรา ๔ ที่จัดทำขึ้นมาเสนอเป็นตุ๊กตาขึ้นมาก็คือว่า จากที่บอกว่า สิทธิเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ส่วนคนต่างด้าว คนไร้รัฐ คนไร้สัญชาติ คนกลุ่มน้อยในฐานะที่เป็นมนุษย์และอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย ควรได้รับความคุ้มครองสิทธิเช่นเดียวกับชนชาวไทย ตรงนี้ถ้าเกิดว่าดูให้ตีในตอนอธิบาย มันจะเป็นลักษณะเป็นการให้ตีความ คำว่า บุคคล มากกว่านะคะ เพราะมันจะเป็นปัญหาว่าบุคคลในที่นี้ ในหมวดที่เป็นบททั่วไปตรงนี้หมายถึง เฉพาะชนชาวไทยหรือคนไร้รัฐ คนไร้สัญชาติต่าง ๆ นานา เพราะฉะนั้นถ้าเกิดว่าอธิบายตรงนี้แล้วใช้คำว่า ส่วน นะคะ มันดูจะยังค่อนข้างคลุมเครือชนิดหนึ่งนะคะ อยากให้ชัดเจนกว่านี้ ถ้าเป็นแก้จาก ส่วน เป็นคำอื่น อาจจะใช้คำว่า ซึ่งคนต่างด้าวหรือคนไร้รัฐ คนไร้สัญชาติอะไรตรงนี้นะคะ

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : ไม่ใช่ส่วน ซึ่งรวมถึงนะครับ

นางสาวปัทมา สุปก่าบัง : ซึ่งรวมถึงไปเลยก็ได้ค่ะ เพราะว่าเป็นการตีความให้ครอบคลุมถึงบุคคลเหล่านั้นนะคะ และเด็กที่เกิดแต่บุคคลอะไรอย่างนี้ก็ยังคงไว้ก็น่าจะได้ เพราะว่ามันจะเป็นความแตกต่างกับบททั่วไปตรงนี้ จะแตกต่างจากหมวด ๓ ที่เกี่ยวกับชนชาวไทยนะคะ อันนั้นเป็นสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยแท้ ๆ เลย ตรงนี้มันจะตีความถึงมนุษย์ทุกคนนะคะ

ประธาน : เพราะฉะนั้นตรงนี้นั้นเป็นเรื่องของตำแหน่งแห่งที่เอาไปใส่ไว้ในหมวด ๑ หรือว่าไปใส่ในหมวด ๓ เพราะหมวด ๓ มันจะเป็นอีกแบบหนึ่งนะครับ เพราะฉะนั้นอันนี้บททั่วไปมันก็จะคุ้มครอง มันจะมีบทบัญญัติที่จะไปคุ้มครองคนทุกคนได้ เมื่อมีสภาพบุคคลขึ้นมาแล้วนี่นะครับ เพราะฉะนั้นในส่วนนี้ ในทางตำราในทางกฎหมายนี้เขาจะรู้ นะครับว่าคำว่า บุคคล กับคำว่า ชนชาวไทย ยิ่งบัญญัติไว้คนละที่ยังมีความหมายที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้น มาตรา ๔ ย่อมกว้างกว่า แล้วก็มีสำคัญว่าเพราะคลุมหมดยังรัฐธรรมนูญเลย แต่หมวด ๓ สิทธิหน้าที่ของชนชาวไทยก็จะเป็นอีกส่วนหนึ่งซึ่งจะมุ่งหมายไปที่ชนชาวไทยโดยเฉพาะ แล้วก็จะเขียนเอาไว้ในหมวดนั้นค่อนข้างกว้างขวางเช่นกัน เชิญครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ถ้าอย่างนั้นมันจะต้องเขียน ท่านประธานคะ มันจะต้องเขียนไปตรงบุคคลเลยใช่ไหมคะว่า เสรีภาพของบุคคล บุคคลนั้นมันหมายถึงใคร ถึงปวงชนชาวไทย ซึ่งรวม ไม่ใช่ใช่ใหม่คะ ซึ่งรวมทั้งคน ที่นี้ไม่อย่างนั้นเขียนส่วนไม่ได้ แล้วจะอธิบายอย่างไรว่าบุคคลหมายเฉพาะปวงชนชาวไทย

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : ก็ทั้งชนชาวไทยแล้วก็อย่างอื่นด้วยที่ตามมา ที่เขียนไว้ในนี้ใช่ไหมครับ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เขียนว่า บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลนี่คือใครยังไม่บอกเลย แล้วถึงจะมาบอก ส่วนคนต่างด้าว ถ้าอย่างนั้นคนต่างด้าวถ้าเขียนอย่างนี้ คนต่างด้าวนี้ไม่ใช่บุคคลตรงที่เขียนไว้ข้างหน้าแล้ว ถ้าตีความตามตัวนะคะ เพราะฉะนั้นมันจะต้องบอกให้รู้ว่าบุคคลนี้มันคือใครก่อน มันถึงจะมาขยายว่า คนต่างด้าวนี่คือเป็นผนวกด้วย

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : จริง ๆ แล้วในส่วนนี้มันมีคนอธิบายว่า คำว่า ชนชาวไทย เขาอยากให้เราออกด้วยซ้ำไปนะครับ แต่ว่าเขามีว่า ถ้าหากไปอย่างนั้นแล้ว รัฐเราจะต้องเป็นภาระไปดูแลคนต่างชาติด้วย ก็เลยมาใส่ส่วนนี้ หมายความว่า เด็กที่เกิดหรือคนไร้รัฐที่มาอยู่ในเมืองไทย เขาควรจะได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานจากรัฐนะครับ ก็เลยเขียนขยายลักษณะนี้ว่ารวมถึงคนกลุ่มน้อยหรือคนไร้รัฐอะไรพวกนี้ส่วน Wording คุณหญิงช่วยดูก็แล้วกัน นี่ผมเขียนขึ้นพยายามที่จะให้มันครอบคลุมนะครับ แต่ว่า Wording จะแต่งอย่างไรก็ต้องช่วยดูกันอีกนะครับ

วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : หรือว่าเขาแค่ได้รับการบันทึกการเกิดเท่านั้นหรือคะ
อย่างอื่นเขาไม่ได้รับ ถ้าเขียนอย่างนี้แปลว่า เขาได้รับความคุ้มครองสิทธิเช่นเดียวกับคนไทย แปลว่า
คนไทยมีสิทธิอะไร สิทธิตามกฎหมายไปเลือกตั้งไปอะไรอย่างนี้ใช่ไหมคะ สิทธิใช่ไหมคะ
ไม่ใช่ใช่ไหมคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือตรงนี้ที่จริงต้องอธิบายด้วยซ้ำไปนะครับ คือ
บันทึกการเกิดหมายถึงว่า ไม่ใช่รับรองการเกิด บันทึกว่าเขาเป็นใครมาจากไหนอย่างไร เพื่อที่จะเป็น
ประโยชน์ในการที่จะโตขึ้นแล้ว อาจจะส่งกลับส่งอะไรจากต่างประเทศ สมมุติว่าพวกพม่าเข้ามา
ทุกวันนี้กระทรวงมหาดไทยไม่ยอมรับบันทึกการเกิด ไม่ยอมรับทะเบียนเลย

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : อันนั้นหมายความว่าเขาเกิดในเมืองไทยหรือเปล่าคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : เกิดในเมืองไทย ตอนนั้นก็ได้รับการบันทึกการเกิด
เพราะความเข้าใจนี้หมายถึงว่า พอจดทะเบียนได้สัญชาติไทยเลย ซึ่งตรงนั้นเราพยายามต่อสู้อยู่
ก็ปรากฏว่า ก็มีส่วนที่ไม่เห็นด้วยเยอะ ซึ่งผมก็เป็นคนเสนอเองประเด็นนี้ในที่ประชุมบอกว่า เด็ก
ส่วนใหญ่มันไม่มี พอเกิดมาแล้วเราจะส่งกลับ เขาก็ไม่รับ เขาบอกว่า มันไม่มีหลักฐานว่าเป็นลูกใคร
เหล่าใครก็ต้องบันทึก

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : เขาไม่ได้ลงทะเบียนราษฎรอะไรไม่ใช่ใช่ไหม
แล้วบันทึกการเกิดจะทำอย่างไร

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ไม่ใช่ บันทึกการเกิดก็สุดแต่ว่าจะไปบันทึกอย่างไร
ว่าให้นายเอง แต่ไม่ใช่บันทึกแล้ว เขาจะได้สัญชาติไทยแบบคนไทยที่เราคลอดลูก เราไปแจ้งทะเบียน

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ไปแจ้งเกิดใช่ไหมคะ เกิดโรงพยาบาลนี้ โรงพยาบาลนี้
ต้องจดบันทึก

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : อันนั้นจะได้สัญชาติไทยได้อะไรตามบิดามารดา
แต่ตรงนี้ได้มุ่งหมายไปถึงขั้นนั้น จะเอาแค่ให้เขารู้ว่ามันตัวตนแค่นั้นเอง

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ : ก็เหมือนเมื่อเร็ว ๆ นี้ดิฉันดูคนค้นคนแล้วก็มีผู้หญิง
อันหนึ่งอยู่ในคุกกันนะคะ แล้วก็ไปหาพม่าหรือลาวก็ไม่รู้ แล้วก็เด็กลูกขึ้นมาน่ารักมาก ออกมา
รายการทุกวันเลยนะ เด็กคนนั้นน่ารักมากจนคนทั้งคุกเลยรักเด็กคนนี้ แต่เด็กคนนี้ไม่มีหลักฐานอะไรเลย
แล้วจะกลับไปอย่างไร คือผู้หญิงคนนี้เข้ามาเป็นเมียคนไทยแล้วก็มาเกิดลูก ดิฉันฟังดูแล้วรู้สึกมัน
อย่างไรไม่รู้ จะทำอย่างไร แล้วเด็กสุดแสนจะน่ารัก ก็คือต้องถูกผลักดันให้กลับไปอะไรก็ไม่รู้แหละ
คือ ไม่อยากคิดต่อมันเป็นอินไตย คิดต่อไปแล้วจะกลุ่มมาก เครียดอะไรอย่างนี้ แต่ว่ามันคือตัวอย่าง
ที่ดิฉันมาอ่านตรงนี้แล้วรู้สึกมันก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำอย่างไรกับคนเหล่านี้ เกิดในเมืองไทย แม้มักอยาก

วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

จะอยู่เมืองไทยต่อไป แต่ว่าออกจากคุกแล้วจะต้องไปที่ศาลการแล้วจะต้องถูกผลักดันกลับไป มันมีปัญหา เยอะแยะเลย ฟังดูคนทั้งคุกก็น่าให้ พอเด็กคนนี้ออกจากคุกใช้ใหม่ มีใครดูบ้าง ดูแล้วรู้สึกอินมากใน เด็กคนนี้

ประธาน : ขออนุญาตนะครับว่า ถ้าดูแล้วนี่นะครับ เราก็บันทึกอย่างนี้ซึ่งเห็นตรงกันว่า ควรจะบันทึกในส่วนนี้เอาไว้ด้วย แต่ว่าเนื้อหาสาระหลักนี่ก็คงจะเข้าใจตรงกันแล้วนะครับว่า การบันทึก การเกิดต่างกับการอ้างสิทธิตามกฎหมาย ซึ่งเป็นอีกเรื่องหนึ่ง การอ้างสิทธิต้องอ้างสิทธิได้เฉพาะ ชนชาวไทย โดยเฉพาะในหมวด ๓ นี่นะครับ ที่นี้คำว่า ส่วน เดี่ยวลงช่วยพิจารณา อย่างไม่ฝักใฝ่อย่างนี้ ได้ไหมครับว่า ทางทีมที่ทำเดี่ยวช่วยหรือกับคณะทำงานอีกที โดยเฉพาะท่านวัชรินทร์ซึ่งช่วยค้นหาร่าง Draft แรกมาตรงนี้ด้วยส่วนหนึ่งนะครับ ที่นี้เมื่อนี้เรายังไม่ได้สรุปครับว่า ตกลงว่าเราต้องทำวิธีการ ในกรอบใหญ่ทั้งหมด ส่วนที่เขาจะฝักใฝ่นะครับ ซึ่งเขายันทึกไว้เป็นช่วง ๆ มันมีได้สองแบบนะครับ นั่นก็คือ เขาก็รอหรือไม่ก็ ผมไม่ทราบว่าเขาจำเป็นต้องไป คือให้เป็นความริเริ่มจากเรา มันน่าจะไปเป็น ข้อเสนอจากตรงนี้ แล้วเสนอเข้าคณะกรรมการนะครับว่า จะเห็นควรอย่างไรแล้วให้คณะกรรมการ ซึ่จะได้ไหมครับ แต่ในเบื้องต้นต้องดูว่ามีประเด็นว่าต้องไปถามคณะกรรมการของเราหรือเปล่านะครับ ว่าขอมติตรงนี้ไปก็เป็นเรื่องที่เราทราบมาแล้ว แล้วก็จะทำได้ไป เรื่องจะได้จบ เพราะว่าเราทราบแล้วว่า มันต้องมีการบันทึกเรื่องบางเรื่องนะครับ แต่ว่าถ้าดูแล้วผมก็ไม่ค่อยแน่ใจเท่าไร เนื่องจากว่ามันเป็นเรื่องที่ มันไม่ใช่ความริเริ่มจากของชุดนี้ เป็นความริเริ่มของคนที่ยกร่างครับ จำเป็นต้องไปถามหรือว่าเขาต้องส่ง มาอยู่แล้วครับ

นายวัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล : เขียนอย่างนี้ได้ไหม คือถ้ามันมีจุดอ้างอิง สมมุติว่า เขามีแบบเอกรอบ ๑ เขาจะมีอย่างนี้ หรือว่ากรอบ ๓ ก็ตามที่ สมมุติว่าเราได้จากรายงานการประชุม มีมติมาอย่างนี้ เขาก็เอามาแล้วเขาก็ Refer เขาว่า เรามาอย่างไร แต่ถ้านอกจากที่เราหาได้ตามมติเขา ถ้าเขาจะเพิ่มเติมน่าจะทำหนังสือมา คุณหญิงว่าอย่างนั้นดีไหมครับ ไม่อย่างนั้นเราจะต้องไปรออนอกเหนือจากนี้ให้เขาทำหนังสือมา แต่ถ้าตรงนี้เรา Refer ได้ ก็คือมี Authority ตรงไหน

ประธาน : เรามีส่วนหนึ่งที่เราจะรู้เองคือ รู้จากการอ่านบันทึกการประชุมและรายงาน การประชุมของเขา แล้วเราก็พิจารณาได้เอง ถ้าเขาไม่ส่งอะไรมา เขาก็ว่าไปตามที่มีหลักฐานบันทึกเอาไว้ได้ ไหมครับ คือจริง ๆ แล้วเป็นอิสระต่อกัน ท่านเดโชก็บอก แล้ววันนี้ท่านคณิตก็บอก ซึ่งเป็นไปตามระบบ ใช้ไหมครับ แล้วก็หลังจากนั้นนี่จะมากจะน้อยอย่างไร อย่างที่ท่านประโชชน์บอกนะครับว่า มีคนที่จะ พิจารณาเรื่องนี้เพราะเป็นความรับผิดชอบของตัวสภาร่างรัฐธรรมนูญอยู่แล้วนี่นะครับ แต่เราต้องเดินหน้า แล้วนะครับ แล้วก็เอาไปตามนี้ เรามาถึงมาตรานี้ เราเห็นว่าตรงนี้นั้นต้องใส่ อันอื่นมันยังไม่มานะครับ ที่นี้ สำหรับมาตรานี้เนี่ยครับ ผมขอเรียนให้ทราบว่า คำว่า พันธกรณี ระหว่างประเทศ นี้ยังไม่นิ่ง แล้วก็ไม่รู้ว่

อนุ.บันทึกเจตนาธรรมณ์

ธนัชญา ๘/๖

วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เขาจะแก้จะอะไรกันอย่างไรอีก แต่เราเขียนตามที่เราเห็นปรากฏตรงนี้ไปก่อนนะครับ คุณสุพจน์ ไชยมุกด์
อะไรต่าง ๆ เพราะว่าहारหรือกรรมต่างประเทศอะไรต่าง ๆ แล้วยังไม่รู้จะเป็นอย่างไร แล้วเดี๋ยวต้องไป
ใน สสร. อีกนะครับ -----

- ๘/๑

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เดี๋ยวมันก็จะออกมาว่าถ้าเราได้ข้อมูลเพิ่มเติมเราก็ต้องมาแก้ตามอยู่แล้ว เพราะว่าเราต้องอ่านรายงานการประชุม สสร. แล้วก็มาแก้ตาม เราทำให้เดินหน้าตรงนี้ไปก่อนแล้วเราก็จะมีวันที่ เอกสาร ขอรับรอง อย่างนั้นะครับว่า โปรดใส่วันที่ที่เราประชุมอนุกรรมการเมื่อวันที่เท่าไร เรานับครั้งด้วยใช้ไหมครับ อนุกรรมการครั้งที่เท่าไร วันที่เท่าไร เป็นข้อความท้ายกระดาษ แล้วก็อย่างนั้นะครับ ขออนุญาตนิดเดียว ในหมายเหตุ กรอบ ๑ ใช้คำว่า รายงานบันทึกการประชุม รายงานการประชุมก็รายงานการประชุม บันทึกการประชุมก็บันทึกการประชุม ช่วยเคลียร์หน่อยนะครับว่าเป็นรายงานการประชุมหรือว่าบันทึกการประชุม ไม่เหมือนกันนะครับ อย่าใส่รวม ๆ ว่ารายงานบันทึกการประชุม ช่วยเช็ค

นางภิรมย์ เจริญรุ่ง : ขออนุญาตนะคะ จะบอกน้อง ๆ ว่าถ้าเป็นรายงานการประชุม ก็คือเป็นของชวเลข ถ้าบันทึกการประชุมก็จะเป็นอย่างที่ทำ คือทำกันในห้องประชุมอย่างนี้เรียกว่า บันทึกการประชุม ถ้ารายงานการประชุมจะเป็นทุกคำพูดและก็มีชื่อคนที่พูดเรียกว่า รายงานคะ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : ถ้าผมไปอ่านเจอจะอยู่ในรายงานบันทึกการประชุม อันนี้ แล้วก็ยังมีรายงานการประชุมอีกส่วนหนึ่ง แต่เขาสรุปไว้ที่บอกให้ไปตาม คือบางอันก็จะมีในนั้น อันนี้ ผมเจอในนั้น ก็เลยใส่ เพราะว่าถ้าไปอ่านแล้วมันยาวมากไม่รู้อยู่ตรงไหนหาไม่เจอ แต่อันนี้จะเจอชัด ๆ เลย

ประธาน : คือจริง ๆ อันนี้เป็นบันทึกการประชุมใช้ไหมครับ ที่จริงไปตรวจสอบได้ เพราะว่ารายงานการประชุมมีความน่าเชื่อถือมากกว่าบันทึกประชุมนะครับ ละเอียดกว่า ขออนุญาตตกลงอย่างนี้ครับ ถ้ามีเขียนจริง ๆ แล้วมันต้องมีแนในรายงานการประชุม เพียงแต่ว่าเขาทำหรือเปล่า เพราะบางอย่างเขาไม่ได้ทำ ถ้ามีทำต้องอ้างรายงานการประชุม ถ้าไม่มีค่อยอ้างบันทึกการประชุม ขออนุญาตตกลงอย่างนี้ครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : การประชุมพูดหลายครั้งเลยเรื่องนี้ นพรัตน์ไปดู ผมจำได้ว่าผมพูดหลายครั้ง

ประธาน : อย่างน้อยครั้งนี้ต้องมีเขียน อย่างน้อยก็ค้นได้ เพราะฉะนั้นวันนี้เราได้ ๔ มาตรา เดียวถ้าท่านใดอยากประสงค์จะช่วยเป็นวิทยากรเวลาที่ออกไปที่ลำปาง ที่มหาสารคาม ช่วยกรุณาแจ้ง ขออนุญาตปิดประชุมนะครับ และครั้งหน้าเราก็จะทำมาว่าที่แก้เป็นอย่างไร และก็จะได้ต่อสู้สำหรับประเด็นอื่น ๆ และนัดประชุมครั้งต่อไป เชิญครับ

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล : คือในส่วนของผม กรอบ ๑ ผมก็เขียนไปได้เยอะแล้ว นพรัตน์ก็พิมพ์ เราจะได้เข้าที่ประชุม ผมก็จะเขียนไปเรื่อยเท่าที่มีเวลา มาตราไหนที่มีข้อมูลผมก็จะพยายามเขียนแล้วก็เอาเข้าที่ประชุมแล้วมาดูอีกทีหนึ่ง

อนู. บันทึกลับเจตนาธรรมณ์ฯ

ศิริพร ๙/๒

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ประธาน : ก่อนปิดประชุม ขออนุญาตนัดประชุม ครั้งต่อไปวันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๑๓.๓๐ นาฬิกา ขออนุญาตเรียนน้คร้บว่าจริง ๆ แล้วที่จะมีการพิจารณาอย่างเข้มข้นในสภาว่าง รัฐธรรมนูญก็ค้บวันที่ ๑๑ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน อันนั้นจะเป็นขั้นที่เขากลปรายกันอย่างเข้มข้นเลยน้คร้บ เริ่มกลปรายจริงประมาณวันที่ ๑๑ มิถุนายน แล้วก็ไม้ทราบว้ สสร. จะประชุมส้ปดาค้บละก้บวัน ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน จะเป็นช่วงแบบในสภาว่างรัฐธรรมนูญในเรื่องนี้ ขออนุญาตปิดประชุมน้คร้บ
ขอบพระคุณคร้บ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๑

สำนักกรายงานการประชุมและชวเลข